

ONZE KIJK

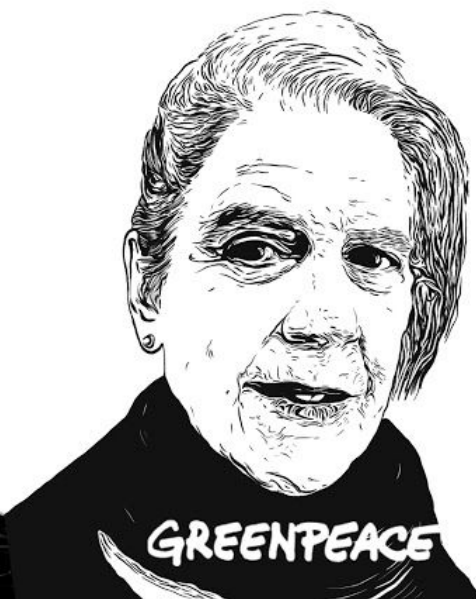
OP DE CRISIS

90 BOODSCHAPPEN

AAN DE POLITIEK

VOOR GROEN EN

EERLIJK HERSTEL

Woord vooraf

Na maanden keihard werken, bent u nu aan vakantie toe en wij gunnen u die van harte. Dit zomerreces echter zal beslist niet zonder zorgen zijn. Ook al liggen we op een handdoekje in de zon, verschillende crises zullen ons aan blijven staren. Onze gezondheid, ons inkomen, onze leefomgeving en vooral onze planeet die in rap tempo opwarmt waardoor ons ecosysteem ontwricht raakt. Rust u dus vooral even goed uit, want voor u het weet is het eind augustus en dan moet u meteen weer aan de bak om de economie uit het dal te trekken. U belandt dan van reces rechtstreeks in recessie. Dat is hard – maar niet hopeloos.

Want kijkt u maar eens in het boekje dat u nu in handen heeft. Hierin staan een aantal boodschappen van Nederlandse burgers, jong en oud. Die boodschappen hebben alle dezelfde strekking; ze dragen het verlangen uit naar een duurzame en rechtvaardige toekomst voor iedereen. Maar ze doen ook alle dezelfde krachtige oproep aan u als kabinet en die luidt: neem voor de wederopbouw van ons land de gelegenheid te baat om dit van begin af aan op een ecologische manier te doen; leg aan vervuilende bedrijven de verplichting op om zonder uitstel te vergroenen. Wanneer u immers eerst de oude situatie zou gaan herstellen en vervolgens weer bij nul zou moeten gaan beginnen, verspilt u veel geld dat per slot van rekening door ons allen moet worden opgebracht.

Steeds meer mensen zijn bezorgd over de klimaatverandering en de roep om een duurzame economie wordt steeds luider. Wij willen u helpen. Wij zijn uw draagvlak, een solide draagvlak, u hoeft er als kabinet alleen nog maar óp te springen en u kunt al aan de slag.

Schuif dus in uw vakantie de taaie nota's even terzijde, laat ook die detective in uw tas en laaf u aan deze berichten van Nederlandse burgers die de handen ineenslaan en aan een duurzame toekomst willen bouwen. En als u dan straks uitgerust terugkomt van reces, sla dan niet opnieuw die doodlopende straat in, maar kies kordaat voor een nieuwe koers, samen met ons, en maak dan van klimaat de rode draad.

Odile Rijken, namens het vrijwilligersteam

Powered by Greenpeace

Met deze uitgave hebben we een gezicht willen geven aan al die Nederlanders die zich zorgen maken. Om de crisis van vandaag, maar ook om de crises van morgen: een ontwricht klimaat en verdere achteruitgang van onze natuurlijke omgeving. Ruim 72.000 mensen hebben onze oproep voor groen en eerlijk herstel ondertekend. Zij vragen u te kiezen voor echte verandering. Voor eerlijke oplossingen.

Bij de totstandkoming van Onze Kijk op de Crisis stond het initiatief en de creativiteit van onze vrijwilligers voorop. Powered by Greenpeace. Deze wisselwerking tussen vrijwilligers en medewerkers was bijzonder en toont hoe zelfs in een periode dat we binnen moesten blijven, de gedrevenheid en idealen van mensen niet te stoppen zijn.

We hebben mensen in ons eigen netwerk en daarbuiten benaderd, met als uitgangspunt om mensen vanuit uiteenlopende achtergronden aan het woord te laten. Voor jongeren en kinderen hebben we een aparte pagina gemaakt om dit voor hen toegankelijk te maken. Onze vragen waren:

- Stel jezelf voor, vertel iets over je achtergrond. Waarom schrijf je deze boodschap?
- Deze crisis raakt ons allemaal. Maar ze laat ook zien wie het meest kwetsbaar zijn. En bestaande problemen in onze economie en samenleving worden uitvergroot. Wat is jouw kijk daarop? Welke impact heeft de crisis op jou en de mensen om je heen?
- We leven in een tijd van grote veranderingen. Het is aan ons om nu richting te geven. Wat wil jij meegeven voor de toekomst? Waar moeten we naartoe?

Van de honderden ontvangen berichten hebben we een selectie gemaakt. De bijdragen vertegenwoordigen niet noodzakelijkerwijs de standpunten van Greenpeace en het vrijwilligersteam. We hebben juist een luisterend oor geboden voor heel verschillende mensen. En op 26 juni 2020 zijn wij een megafoon voor hun stemmen. Letterlijk. Samen geven deze boodschappen een heldere inkijk in de gedachten, emoties en wensen voor een betere toekomst die leven bij veel Nederlanders. Voor u is het hopelijk een aansporing om naar hen te luisteren. En ook een 'megafoon' voor hun wensen voor verandering te zijn. Wij wensen u een goede zomer.

Pelle Berting, coördinator & Arabella Bosscher, politiek campagneleider - Greenpeace

1. Rashad (15 jaar)

Ik schrijf dit omdat ik het belangrijk vind dat Rutte ook naar jongeren luistert. Ik was in Gambia voor school toen corona echt een probleem werd in Nederland. Ik ging weg toen alles rustig was en toen ik terugkwam was alles opeens in lockdown. Maar na een paar dagen was ik er wel aan gewend. Ik vind het best prettig om thuis te kunnen blijven. Ik kan meer werken en mijn tennistrainingen gaan door. Ik ben best relaxed nu.

Ik vind het belangrijk dat het geld wat uit wordt getrokken voor bedrijven ook deels gebruikt wordt voor het groen maken van Nederland. Bijvoorbeeld, in ruil voor geld, moet het bedrijf overgaan op 100% schone energie. Als veel bedrijven overgaan op groene energie, wordt het ook goedkoper omdat er meer vraag naar is. Er kan ook worden geïnvesteerd in elektrische auto's en vrachtwagens. Ook vind ik dat de wet van het kopen en verkopen van emissierechten onzin. Ik denk dat het beter is om een strikt maximum aan te houden. Maar als dat gebeurt, moeten bedrijven wel een reden hebben om hun uitstoot te verminderen, nu ze hun rechten niet kunnen verkopen. Je kunt belasting over uitstoot vragen, maar dat kan misschien niet gunstig zijn voor Nederland, omdat het land minder aantrekkelijk is voor andere bedrijven. Misschien dat bedrijven met een lage uitstoot speciale privileges krijgt, zoals voorrang op het kopen van grond. Ik begrijp dat het lastig is om een alternatief te verzinnen voor de handel in emissierechten, want dat kost de overheid geen geld en moedigt bedrijven aan om een lagere uitstoot te hebben. Maar om Nederland groener te maken, moeten we uiteindelijk toch geld uit geven.

Met vriendelijke groet, Rashad Bulstra

2. Joos Ockels

Wij mensen zijn 'aards'.

Dat zijn woorden van Wubbo Ockels na afloop van zijn ruimtereis. Die woorden herhaalde hij in vele toespraken en ook in de tros-tv-uitzending van Ivo Niehe op de laatste dag van zijn leven. In die 'final speech' riep hij iedereen op om van de Aarde te houden. Benadrukken hoe enorm afhankelijk wij zijn van deze planeet. Hij had namelijk met eigen ogen gezien hoe eenzaam die Aarde in het universum rond draaide en hoe hij nergens een reserveplaneet kon ontdekken. 'No spare'.

Hou van de Aarde! Wubbo was er vast van overtuigd dat elk mens wil zorgen voor datgene waarvan hij houdt. Dat dat ook datgene is waarvoor je je verantwoordelijk voelt.

Elke astronaut wordt getraind en is doordrongen van het feit om heel goed voor zijn ruimteschip te zorgen. Het is immers maar een heel dun laagje metaal wat je scheidt van de dood van de ruimte. In de ruimte kan je niet leven. In die situatie kijkend naar de Aarde ervaar je dat ook die Aarde een ruimteschip is en dat de mensen allemaal astronauten zijn. Ook ons ruimteschip heeft aandacht, zorg en onderhoud nodig.

Daar moet ik aan denken in deze tijden van Corona. In deze tijden waarin we wel heel direct met 'dood' geconfronteerd worden. Een ziekte en een dood die we niet onder controle hebben en krijgen. Het is echt een crisis en we halen alles uit de kast om onszelf te beschermen. Het gevaar is immers heel direct; een ieder kan het krijgen en een ieder kan doodgaan. Het is verbazingwekkend te ervaren hoe dan in een heel korte tijd enorm veel veranderingen, acties, initiatieven, regels etc etc etc naar voren komen en dat iedereen met volle aandacht en inzet meewerkt.

Toen Wubbo ons opriep om van de Aarde te houden was dat om mensen te inspireren om gedrag te veranderen. Met zijn oproep wilde hij niet een virus aanpakken maar hij wilde het gedrag van de mens aanpakken. De bevolking vragen om na te denken over wat belangrijk is. Waar het in het leven om draait, hoe je verantwoordelijkheid draagt voor dat wat je doet en welke gevolgen, welke veranderingen je wil nemen voor je eigen gedrag. Niet om een dreigende dood NU af te wimpelen maar om een Aarde te behouden die ook aan onze kinderen en kleinkinderen nog leven zal schenken.

Wubbo had 'gezien' dat ons huis de Aarde niet oneindig groot was. Er zijn grenzen en hij worstelde met de gedachte hoe hij die ervaring ons ooit zou kunnen overbrengen en laten meebeleven. Hoe waanzinnig het idee is dat we moeten 'groeien' op een planeet die duidelijke grenzen heeft.

De corona-crisis leert ons alvast te ervaren wat het is om even met twee voeten op Aarde te staan. Te ervaren dat niet alles instant te 'hebben' en te 'krijgen' is. Ook nu zijn er grenzen. Een crisis kan je laten nadenken over wat een verandering zal gaan inhouden. Het laat je ook ervaren wat het is om kwetsbaar te zijn.

Als iemand Wubbo op straat vroeg: '...en mijnheer Ockels hoe was het?' Dan zei Wubbo:

'Ga eens staan - Stamp met je voeten - Voel maar even waar je op staat - je staat op een stuk rots/een steen die met enorme snelheid door het universum raast.

Dat jij dat niet voelt - er niets van merkt - komt omdat je hersenen en je lijf zich hebben aangepast aan deze planeet. Aan de zwaartekracht van deze planeet en gedurende een heel lange tijd - Dat noem je evolutie.

Kijk nu eens naar boven - jij denkt dat die blauwe lucht daarboven eindeloos is... Onzin het is maar 18 km. Het is zo dun! Wat is 18 km als de straal van de aarde meer dan 6000 km is... en na 8 km kan je al niet meer ademen. Daar voorbij is niks - is dood. Ik heb het gezien. Gezien vanaf die andere kant,' zei Wubbo.

Geloof me, dat laagje lucht, die atmosfeer is alles wat ons beschermt tegen de gevaren van de ruimte.

Denk eraan - zorg ervoor. Speel er geen poker mee!!

Joos Ockels

3. Al Angello Pagano

Ik ben Al Angello Pagano, vader, broer, zoon, en aardwetenschapper. Na een burn-out zag ik in dat wat we voor onszelf doen met ons sterft, maar dat wat we doen voor de wereld blijvend is. Daarom schrijf ik deze brief omdat het anders kan en het anders MOET. Nu meer dan ooit wordt duidelijk dat we met zijn allen EEN volk zijn die EEN planeet bewonen (temidden van ontelbare levenloze planeten in een immens zwart universum!) en de verantwoordelijkheid voor de volgende generaties gezamenlijk dragen. Zorg voor de natuur om ons heen is vaak ondergeschikt aan marktwerking. Alles is op economische groei gericht en bestuurlijke systemen daarop gebouwd. Deze 'oude' systemen brachten ons veel welvaart, maar blijken op den duur onhoudbaar, naarmate de groei limieten bereikt, waarbij de natuur onherstelbaar schade oploopt. We zijn simpelweg met te veel mensen op aarde om in oude patronen te blijven handelen en besturen. De belastbaarheid van de natuur wordt op veel manieren overschreden met onomkeerbare schade aan de natuur en biodiversiteit, lucht- en watervervuiling. De toekomstige schade voor de gezondheid van de mens en de natuur is vaak pas merkbaar na jaren wetenschappelijke studies. De oude manier van denken dat de mens onuitputtelijk de natuur mag gebruiken ten koste van productie moet van de baan, we leven niet meer in kleine dorpjes die zelfvoorzienend zijn! Deze crisis laat zien dat we EEN bevolking zijn, EEN planeet, de wereldproblemen raken ons allemaal

en houden niet op bij door de mens bedachte landsgrenzen. Voor de toekomst moeten we naar een wereld toe waarbij er door wetgeving wordt vastgelegd dat er bij elke productie en consumptie, hoe klein ook, de natuur zo min mogelijk belast mag worden. (Het liefst toegevoegd aan de grondwet.) Producenten en consumenten zijn verantwoordelijk. Vanaf de productie tot na het einde van gebruiksduur moeten de meest duurzame en circulaire alternatieven bevoordeeld worden door bijvoorbeeld financiële prikkels. Of door bijvoorbeeld het BTW-tarief afhankelijk te maken van de totale natuur-belasting van een product.

4. Jezley (11 jaar)

Ik schrijf omdat later alle problemen bij de generatie van nu komen te liggen, als de volwassen zo doorgaan is er zo voor ons geen kans meer om te leven.

5. Ruth

Omdat een crisis het beste moment is om grote veranderingen door te voeren. Iedereen realiseert zich in een crisis dat het anders moet en staat dus meer open voor verandering dan op welk ander moment. Ik maak me zorgen om de wereld die wij voor mijn kinderen achterlaten. Ze mogen nu niet stoeien met hun vriendjes, ze mogen niet arm-in-arm lopen met hun schoolvriendjes, ze kunnen niet meer zomaar sporten. Sport is een uitlaatklep, maar nu moet je meer dan ooit je koppie erbij houden omdat je elkaar niet mag aanraken. Weg uitlaatklep! De biodiversiteit loopt terug, als we een vlinder of een bij zien is het bijzonder... Mijn kinderen huilen vanwege het gemis van hun vriendjes, het niet kunnen knuffelen van opa & oma, niet meer naar het zwembad kunnen... Afschuwelijk! Deze crisis MOET ons allen iets positiefs opleveren, ook voor die nog zullen komen. Anders was deze heftige investering, waarbij we de basale levensbehoefte van lichamelijk contact moeten ontberen, voor niets geweest!

6. Paul Hendriksen

Geachte dames en heren ministers van Kabinet Rutte III,

U heeft heel wat aan uw hoofd, dezer dagen. Wereldwijd hebben we als mensheid onbekend terrein betreden, en in Nederland heeft u de twijfelachtige eer om ons voor te gaan, zoekend naar de juiste weg richting een veilige toekomst zonder gevaar voor ieders gezondheid. Zeker voor politici in Nederland-Polderland is dat een spannende exercitie. Er is geen tijd voor ellenlang overleg met alle maatschappelijke geledingen

om de koers uit te zetten. Het komt aan op doortastend optreden, vlot anticiperend op wat zich aandient in het moment. Lang niet iedereen kan het naar de zin worden gemaakt. En dat terwijl in korte tijd onder uw leiding de samenleving radicaal op zijn kop wordt gezet. Als gevolg daarvan gaat de economie een ongekende recessie tegemoet, en u beknot de burgers intussen in hun meest basale bewegingsvrijheid. In normale tijden zou dat alles een gegarandeerd recept zijn voor een electorale afstraffing die zijn weerga niet kent.

Maar normaal is het niet, verre van dat. En ook al zijn het verlangen en de verleiding nog zo groot, we moeten ook zeker niet terug willen keren naar wat we 'normaal' noemen. Want dat, wat normaal was, is juist de kern van het probleem. Onze reislust en intensief verkeer van goederen en diensten hebben er voor gezorgd dat het corona-virus zich in ongekend tempo wereldwijd kon verspreiden.

Daarnaast leidt de coronacrisis momenteel onze aandacht af van twee nog véél grotere rampen die zich mondiaal aan het ontvouwen zijn: de klimaat- en biodiversiteitscrises. Bij de impact van die twee valt 'corona' volledig in het niet. Deze crises zich voltrekken in slow motion, en de gevolgen zijn tot nog toe relatief mild en deels onzichtbaar voor ons in ons rijke landje. Dat lijkt voor uw Kabinet aanleiding om de kool en de geit te willen sparen. Zo hoeft Schiphol van u pas in 2070 CO2-neutraal te zijn. Dat is ruim 40 (!) jaar nadat volgens het IPCC ons koolstof-uitstootbudget op is. En alsof u uw keuze voor de oude fossiele groei-economie wilt onderstrepen, kan de per definitie zwaar vervuilende luchtvaartsector rekenen op miljarden aan steungeld. Daarmee bent u aan het dweilen met de brandkraan open. En de rekening – in vele miljarden euro's en in verschaalde levenskansen op deze planeet – schuift u door naar de nu opgroeiende jeugd.

Uw vastberadenheid in het nemen van soms radicale maatregelen om de corona-crisis te beteugelen, hebben we eens te meer nodig voor behoud van een mild klimaat en florerende biodiversiteit. U heeft laten zien dat het kan. En als u luistert naar de wetenschap, dan weet u ook wat er echt nodig is. Zet dus door en maak van deze pandemie een kans. Zet de steunmiljarden groen en eerlijk in. Nu het nog kan.

Met een diep bezorgde en passievolle groet, Paul Hendriksen

7. Meike (10 jaar)

Ik schrijf deze boodschap omdat ik graag wil meebepalen over mijn toekomst en het klimaat. Ik vond het wel een keer leuk om te ervaren hoe het is om thuis te werken

maar ik zou liever in de klas zitten en ik ben nu weer heel erg blij dat ik daar nu zit. Toen het Coronavirus in Wuhan was was dacht ik dat er nog niet heel veel aan de hand was maar toen de eerste patiënt in Nederland met coronavirus dacht ik wel misschien komt het bij ons. De laatste paar dagen van de school moesten we heel vaak onze handen wassen en toen gingen scholen dicht. Ik heb nog een vraag over het coronavirus: Hoe heeft u de coronacrisis ervaren? Ik heb een idee voor het klimaat. We zouden minder benzine auto's kunnen maken en meer elektrische auto's. Hoe kunnen we het coronavirus kunnen verminderen in de toekomst? We moeten voorkomen dat het erger wordt. Daar moeten we samen een oplossing voor vinden. Ik zou in de toekomst graag willen leven zoals het nu ook is. Wat ik normaal leven vind is: Iedereen gelijk behandelen, Misschien is toekomst nog met anderhalve meter afstand en meer bewust zijn van het klimaat. Alleen moeten we ervoor zorgen dat we de opwarming van de aarde tegengaan. Daar moeten we samen voor zorgen. Hoe wilt u in de toekomst leven?

8. Rosa

Mijn naam is Rosa en ik ben biologiestudente. Mijn oma zit in een verzorgingstehuis en denkt dat de oorlog weer is uitgebroken. Ik zou haar graag gerust gaan stellen, maar kan haar niet opzoeken. Ook omdat ik zelf al 3 maanden op bed lig met covid19. Ook jonge mensen worden ziek. Ik zie mensen die houvast verliezen en vrijheid inleveren, maar alles is relatief. De gezondheidszorg in Nederland is een privilege en daar ben ik dankbaar voor. Ik zie mensen ook weer initiatief nemen en zorg dragen voor elkaar. Ik zie mensen op afstand dichterbij komen.

Iedereen heeft te maken met de gevolgen van de covid crisis, zoals ook iedereen te maken heeft met de gevolgen van klimaatverandering. Het verschil zit hem denk ik in het feit dat ook in Nederland de gevolgen van covid bij iedereen duidelijk zijn. Als het ons direct aangaat, zijn we wel bereid veranderingen te accepteren, al mopperen we nog steeds over het feit dat de kroegen dicht zijn. De gevolgen van klimaatverandering zijn echter ook al merkbaar in veel landen en de gevolgen zullen ons ook bereiken, als we niet ingrijpen.

De covid crisis is een heftige crisis, maar het is maar een schakel in een veel grotere keten. Wat als er door de opwarming van de aarde steeds meer invasieve soorten naar Nederland trekken, het water blijft stijgen, de vervuiling toe blijft nemen en de biodiversiteit afneemt? Dan geloof ik niet dat dit de laatste crisis zal zijn. We naderen tipping points als het gaat om klimaatverandering. Waarom kunnen we daar niet op ingrijpen? Alleen omdat onze generatie in Nederland mogelijk gespaard blijft van de

gevolgen? Omdat het pas onze kinderen en kleinkinderen zullen zijn die moeten dealen met de rampen die nog komen?

In deze tijden denk ik dat mensen ook weer wat oog krijgen voor de dingen die er toe doen in het leven. Dat we niet alleen maar winst hoeven te maken, dat buitenlucht, vrijheid en naastenliefde misschien wel belangrijker zijn dan carrière maken. Ik zou willen dat we deze situatie uitgangspunt zouden maken voor een betere toekomst. Niet alleen voor ons zelf, maar ook voor de generaties die na ons komen. Niet alleen voor onszelf, maar ook voor de mensen die nu al leven tussen het puin, de overstromingen, droogtes en bosbranden. Dat we eindelijk eens verder gaan kijken dan ons eigen leven en zorg gaan dragen voor elkaar en de aarde.

We hebben nu gezien dat het mogelijk is om ingrijpende veranderingen door te voeren, dat het moeite kost, oké, maar de mogelijkheid is er. We doen het echter pas als het al (bijna) te laat is. Laten we de ultieme crisis, het onbewoonbaar worden van de aarde, daarom voor proberen te blijven. Laten we nu ingrijpen, voordat het te laat is. Laten we niet langer focussen op economie, multinationals en vliegverkeer. Laten we dit keer zorg dragen voor wat er echt toe doet, laten we focussen op een duurzame toekomst. En laten we deze tijdelijke stilstand gebruiken als een moment van bezinning, om vanaf nu de juiste weg te bewandelen. Laten we weer in beweging komen, maar ditmaal voor een betere, duurzame wereld.

9. Femke Slegers

Beste kabinet,

Om maar meteen met de deur in huis te vallen. Ik maak me zorgen. Ik maak me zorgen om de vrienden die u kiest.

Uw vrienden proosten met u op de toekomst. Uw vrienden raken uw arm zachtjes aan als u met ze praat. Maar ondertussen verkopen ze u zoete broodjes. Ze fluisteren 'oplossingen' in uw oor. Hoorde u de aanhalingstekens rond het woord oplossingen? Precies, het zijn geen oplossingen. Gas, biokerosine, waterstof, CO2-opslag, CO2-handel. Het zijn valse oplossingen. Zoethoudertjes. Toekomstbeloften die klimaatverandering alleen maar erger maken.

U noemt uzelf het groenste kabinet ooit. Maar hoe kan de jeugd u vertrouwen met hun toekomst als de belangen van de fossiele industrie ook de uwe zijn? Elke keer als u de

hand schudt met KLM en Schiphol, slinkt de kans van jongeren op 'huisje, boompje, beestje'. Elke keer als u het glas heft met Shell, sterft de jeugd een beetje.

De corona-crisis biedt u de kans om alles anders te doen. Door corona kunt u miljarden besteden. Stop met investeren in een vriendschap die geen toekomst heeft. Dump de vrienden die u verleiden om alles bij het oude te laten. Gebruik de steunmiljarden en de laatste maanden van uw kabinetsperiode om nieuwe vrienden te maken. Jonge vrienden. Geef de jeugd haar horizon terug.

Daarvoor kunt u nog deze kabinetsperiode een belangrijke stap zetten: een reclameverbod voor de fossiele industrie. Uw fossiele vrienden sparen kosten noch moeite om ons met reclame en marketing te voeden met hún wereldbeeld. Een wereldbeeld dat draait op nóg meer olie en gas. Hun reclame is niets anders dan propaganda. Het is al kantje boord voor het klimaat. Laat reclame niet de druppel zijn. Verbied fossiele reclame.

Alvast bedankt, Femke Slegers

10. Amber (18 jaar)

Ik schrijf uit zorgen voor de planeet. Het thuisblijven was voor mij niets bijzonder. Ik was al bijna door mijn examens heen en een tijdje thuis zitten voor de crisis was niet erg. Het gaf rust en zekerheid.

Er is veel gedaan om het verspreiden van het corona virus te verminderen en in de beginfase leken veel mensen zich hier aan te houden; een heel land dat samen haar best doet voor de veiligheid voor haarzelf en anderen, mensen kunnen erg veel bereiken als zij samen kiezen te werken, natuurlijk met aanbeveling en sterke maatregelen van een duidelijke, dringende overheid.

Wij mensen staan echter voor een probleem dat niet alleen mensen en dieren nu in gevaar brengt, maar de gehele planeet en al haar bewoners van het heden en de toekomst: het klimaat. Als de planeet warmer wordt zal het overal droger worden tot het punt dat er geen planten, dieren en uiteindelijk mensen meer kunnen leven. Zonder leefbare planeet is er ook geen economie, dat wat men blijkbaar belangrijker vindt dan hun eigen leven en de levens van hun kinderen en alle generaties die daarna zouden moeten komen. Als er gewoon duidelijke regels worden gemaakt en meer inzet voor het milieu wordt getoond, is er mogelijk nog een kans dat wij hier levend uit komen.

De corona crisis was enkel een voorproefje van de ellende die er aan gaat komen als er nu niets wordt gedaan aan de planeet. Investeer niet in KLM, maar in niet vervuulende vervoersmiddelen. In plaats van planten en bomen in het hele land weghalen voor de comfort van de egoïstische mens, begin met het opruimen van de vuil die dezelfde mens op de grond heeft gooid.

Wij moeten onze prioriteiten veranderen en voor het leven kiezen, niet voor het geld. Geld doet er niet meer toe als iedereen dood is.

11. Lex de Savornin Lohman

Geacht Kabinet,

U wordt dezer dagen vast overstroomd met allerlei suggesties. Om uit de crisis te komen. Kostbare, ongetwijfeld. Daarom wil ik u nu een voordeel aanbieden doen – een die u per saldo oplevert: houd op met die intensieve veehouderij.

Geen kiloknallers meer, wel tonnen voordeel. Veel minder kans op fatale zoonosen – vooraanstaande virologen, zoals Marion Koopmans, Ron Fouchier en Thijs Kuiken zeggen (al jaren) dat het in een dichtbevolkt land als Nederland wachten is op nieuwe uitbraken. Velen zijn de schande van de Q-koorts, met 89 doden en talloze verminkte levens, nog niet vergeten. Maar die ging nog niet van mens op mens! Een volgende zoönose-uitbraak kan er een van corona-propoorties zijn.

Wat dat u scheelt? Vraagt u dat eens na bij uw minister van Financiën: een getal met heel veel nullen. O ja, en vergeet de banken niet bij de uitkoop. Die hebben jaren willens en wetens geld in deze bedrijfstak gepompt. Ondernemersrisico heet dat toch? Nog meer voordeel: een fikse hap uit de stikstofcrisis. Er kan weer gebouwd worden. Natura 2000 gebieden kunnen zich herstellen. Een einde aan fijn stof norm-overschrijdingen – alleen in gebieden met veel intensieve veehouderij worden nu nog steeds de EU (compromis-)normen overschreden. Dezelfde gebieden overigens waar corona het hardst toeslaat ... Graancirkels in plaats van stankcirkels: u krijgt vrijkomende gebieden in het buitengebied, geschikt voor zonnepanelen. Of voor buiten wonen, toerisme en recreatie zonder stankoverlast – bloeiende landschappen, eigenlijk. Schoner grondwater, minder vlees en dus een kleinere klimaat voetafdruk ... o ja en er was ook niet iets met een mestoverschot?! Deze aanbieding blijft staan. U mag er even over nadenken. We zien u altijd graag komen.

Alvast bedankt, namens 12 miljoen varkens, 80 miljoen kippen en 115 Natura 2000 gebieden

12. Sabela Geene

Hoi, ik ben Sabela Geene, woonachtig in Amsterdam en zelfstandige sportcoach sinds 10 jaar. Ik schrijf deze brief, omdat ik graag mijn mening/bijdrage wil delen met anderen, omdat de Corona crisis iedereen aangaat en wij kunnen leren van elkaars mening en gedachten. De crisis heeft grote gevolgen op allerlei niveau, zowel positief als negatief en vraagt om anders denken. Is er bewustwording en blijft deze bestaan, ook als we weer 'normaal' kunnen maken binnen de maatschappij? Ik hoop dat wij met elkaar leren om het anders aan te gaan pakken. De impact op mijn persoonlijke situatie is groot. Dan wel van tijdelijke aard, maar groot. Mijn werk binnen de sportbranche ligt stil sinds half maart. Ik werk voornamelijk met groepen, binnen en buiten. Helaas niet wenselijk. Afgezien van de financiële gevolgen heeft het ook emotioneel impact. Mijn bedrijf dat ik in 10 jaar heb opgebouwd, staat opeens stil. Dat voelt gek en niet eerlijk. Ook in mijn omgeving worden de mensen getroffen. Vrienden in het onderwijs die creatief online les moeten geven, online filmpjes maken met work-outs, weinig tot geen inkomsten, etc. Lastig, maar vraagt ook om in mogelijkheden denken.

De kloof tussen arm en rijk wordt groter, de rijken hebben meer te besteden omdat zij geld overhouden, de armere mensen kunnen door het verlies van hun banen minder besteden, van de regen in de drup. Ik denk ook dat grote bedrijven worden geraakt (KLM, Booking), maar zij krijgen veel meer steun vanuit de overheid dan bijvoorbeeld de cultuursector, onderwijs en zorg. Deze hebben het hard nodig en worden geloofd vanwege het harde werken. Maar zal dit blijven als het weer draait? Ik denk dat we het milieu en klimaat heel kritisch moeten bekijken en mee om moeten gaan. Uiteindelijk is de aarde de plek waar wij leven, en gezien de crisis gezorgd heeft voor veel positieve effecten op het klimaat en milieu, kunnen we onze hoofden er niet meer voor omdraaien. In plaats van enkel te kijken naar economie en vermogen (ook zeer belangrijk om een werkzaam systeem te hebben in Nederland), veel meer de aandacht te vestigen op klimaat en toekomst. Helaas is er geld nodig om zorg te kunnen dragen voor milieu en klimaat, nu en voor de toekomst, maar laten wij het geld goed besteden. Ook rekening houdend met alle vitale beroepen en niet enkel te denken aan meer geld voor de multinationals.

13. Karima

Mijn naam is Karima, werkzaam binnen de kinderopvangbranche en ik vind het noodzakelijk om mijn stem te laten horen. Ik merk om mij heen dat familieleden geen inkomen meer hebben, eigen zaken moeten sluiten en moeite hebben om eind van de maand rond te komen. Ik vind het belachelijk dat de overheid alleen naar korte termijn doelen kijkt. De overheid zou een voorbeeld moeten nemen aan Zweden. Waarbij meer wordt nagedacht over lange termijn doelen om de economie in stand te houden. Flexibelere werktijden en mogelijkheden om te werken vanuit huis. Het is gebleken dat het kan.. Waarom zouden wij dit dan niet aan kunnen houden?

14. Noah (9 jaar)

Ik schrijf omdat het belangrijk is. Ik vond de coronacrisis niet heel leuk omdat mijn moeder ziek is geworden. Ik wil dat er geld uitgegeven wordt voor groen en voor stikstofproblemen. Ik vind het belangrijk dat de stikstof uit de lucht gaat, want dat is belangrijk voor dieren en voor de mens. Bedankt dat je dit leest.

15. Odile Rijken

Geachte leden van het kabinet,

Terwijl u bezig bent om het land door de coronacrisis heen te leiden, zit ik maar stil te hopen dat het niet meer wordt zoals het was, dat het in de hele wereld niet meer wordt zoals het was. Daarom schrijf ik u deze brief. Mij lijkt namelijk dat u bij uitstek in de positie bent om er nu voor te zorgen dat het niet meer wordt zoals het was; ik vraag u dit te beseffen.

U kunt dit doen door te stoppen met het faciliteren van de intensieve veehouderij en door te stoppen met het ondersteunen van vervuilende industrie; u kunt zich dan volledig richten op het steunen van bedrijven die zich bedienen van duurzame brandstoffen, hernieuwbare energie, schone technologie. U heeft nu de kans om de economie anders in te richten. Ja, u kunt het ook wel overlaten aan een volgend kabinet, hoor, maar volgend jaar is er misschien alweer een nieuw virus dat bestreden moet worden, is er misschien weer een ander stuk van de Zeeuwse kust dat door een storm is weggeslagen of komen de bosbranden nog iets dichterbij en staat volgend jaar, gelijktijdig met de Peel, ook de Veluwe in brand.

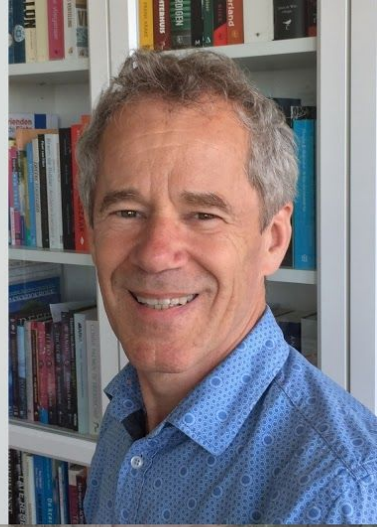
Daarom moet u er nu, zonder verder uitstel, voor zorgen dat de zaak niet bij het oude blijft, moet u bedrijven die tot die ouderwetse, fossiele economie horen niet met publiek geld blijven ondersteunen, moet u juist bedrijven steunen die de natuur met ontzag bejegenen in plaats van die tot de laatste splinter uit te nutten. U moet er kortom echt voor zorgen dat het niet meer wordt zoals het was. Want als het blijft zoals het was, dan zijn we telkens opnieuw bezig om ons teweer te stellen tegen een crisis en zal de ene noodsituatie als vanzelf de volgende weer uitlokken.

We kunnen het prima stellen met wat minder spullen, minder schoenen, minder schoonmaakmiddelen, minder diervoeding. Laten we stoppen met dat absurde gesleep met goederen – met dozen vol dingen en kratten vol kuikens en containers met kalveren. We kunnen prima leven zonder onderbroekjes uit Bangladesh of gekweekte rozen uit Kenia. We kunnen ook prima leven wanneer we minder reizen, minder vliegen, véél minder vliegen – blijft de lucht schoon en mooi helder van; blijft-ie blauw, mooi hemelsblauw, da's minstens zo mooi als stewardessen-blauw.

Geachte leden van het kabinet, uw 'banenmotor' werkt enkel nog als doodoener. En bespaart u mij voortaan ook maar uw louter op groei gerichte 'vestigingsklimaat', want dat is helemaal niet mijn klimaat. Voor mij is er maar één klimaat en dat is hard op weg om op hol te slaan, doordat we een hele eeuw lang bezig zijn geweest om de aarde uit te putten. Dit keer heeft het virus de zaak nog even stilgezet, maar in het vervolg moeten we dat zelf gaan doen – de zaak stilzetten omdat het zo echt niet verder kan.

Met een vaccin zal het u op den duur wel gaan lukken om onszelf immuun te maken voor het virus, maar om de aarde immuun te maken voor klimaatverandering, om het ijs te doen stoppen met smelten, daar is meer voor nodig! U kunt ervoor zorgen dat de schade nog beperkt blijft door het geld te besteden aan natuur, cultuur, onderwijs, zorg en kleinschalige voedselproductie – op maat. Als u dat doet wordt het veel minder beroerd dan het was. Alstublieft, zorgt u ervoor dat het niet meer wordt zoals het was. Ik weet dat u dat kunt! En als u twijfelt mag u mij bellen; ik zit in uw kaartenbak.

Hartelijke groet, Odile Rijken

16. Jenny

Ik ben Jenny, 43 jaar, moeder van twee kinderen en ik maak mij zorgen om de toekomst. Deze crisis laat me zien hoe kwetsbaar we allemaal zijn en wat werkelijk belangrijk is in het leven. Who cares about de nieuwste telefoon, merkkleding en een dikke auto. Gezondheid staat op één en als de aarde niet gezond is, dan wij ook niet! Dat we alles in een keer kunnen veranderen is niet mogelijk, maar we weten al jaren dat we grotere stappen moeten zetten dan dat we al die tijd gedaan hebben om de wereld een betere plek te maken voor ons allen. Wanneer worden de economische belangen nou eens op de tweede plaats gezet? Een beter wereld begint bij jezelf! Maak alles maar groener, en daarmee duurder dan we gewend zijn? Nou en, we zijn veel te veel gewend geraakt aan onzin die we niet nodig hebben! Pak deze crisis aan om vol groen gas te geven!

17. Alun (16 jaar)

Ik vind, dat er bepaalde regels moeten komen voor bedrijven als die het Corona-geld willen krijgen. Ik vind dat ze meer moeten doen voor het milieu. Dit zou mogelijk kunnen zijn door bepaalde maatregelen te binden aan het ontvangen van het Corona-geld. Dit houdt in dat bedrijven hun CO2 uitstoot moeten verminderen en bijvoorbeeld moeten investeren in groene energie. Voor een fabriek zou de uitstoot bijvoorbeeld met een bepaald aantal percentage moeten verminderen om het geld te kunnen ontvangen. Een bedrijf dat werkt vanuit een kantoor zou dan in groene energie kunnen investeren, bijvoorbeeld in de vorm van zonnepanelen op het dak van hun kantoor. Door bijvoorbeeld deze maatregelen helpen we het milieu steeds een beetje, want Nederland loopt erg achter op Europa met de Green Deal.

18. Cleo Wildeman

Omdat ik van de natuur en van dieren houd! We moeten met z'n allen voor deze prachtige aarde zorgen. Veel ondernemers hebben het financieel moeilijk nu. Wat ik het meest mis is fysiek contact met vrienden en vriendinnen en het doen van gezellige dingen buiten de deur met mijn dochter en vrienden. Het is een tijd van naar binnen gaan. Letterlijk en figuurlijk. Ik voel me af en toe best eenzaam en alleen als alleenstaande moeder. Ik merk dat mensen om me heen hier ook mee worstelen en sommige mensen hebben het financieel moeilijk nu. Ik mis de sportschool ook. Meer investeren in onderwijs, jeugdzorg, natuur en cultuur. Ook ben ik groot voorstander van een basisinkomen voor iedereen en meer echte en natuurlijke ambachten. Meer en

goed betaalbaar biologisch eten en andere vormen bedenken van reizen om minder te vliegen.

19. Nicki Minnai

Ik ben recent afgestudeerd psycholoog en momenteel vrijwilliger bij Greenpeace. Ik schrijf deze brief voor de toekomst. Als iemand die zich het afgelopen jaar veel bezig heeft gehouden met het klimaat, zie ik hoop in onze huidige crisis. Hoop dat dit het keerpunt is, waarbij we een scherpe bocht maken van de weg van destructie naar de weg van herstel. Nu we zien wat echt belangrijk is in het leven, zorg voor elkaar en alles dat leeft op onze planeet, is het tijd om over te gaan tot actie. Het is tijd om onze energie en geld te steken in wat echt belangrijk is. En wat echt belangrijk is, is niet economische groei en stijgende winstmarges, maar groei van welzijn. Het is tijd om te investeren in vergroening, zorg en educatie. Het is tijd om de definitie van geluk te veranderen. Het is tijd om van problemen naar oplossingen te gaan.

20. Noa Eising

Ik ben een scholier van de basisschool. Ik vind het heel erg wat er met de natuur gebeurt en als alle mensen zo zijn als mijn (tenminste met het plastic afval) dan zag Nederland (en de wereld) er een stuk mooier uit en dan gingen er ook minder dieren dood. (Ik hou mijn spreekbeurt ook over de plastic soep) Dat er een boete uitgedeeld moet worden als de politie ziet dat iemand plastic op de grond gooit, er moeten daarom ook meer prullenbakken komen.

21. Nanda

Beste leden van het kabinet,

Mijn naam is Nanda en ik ben een bezorgde burger. Sinds mijn jeugd ben ik geconfronteerd met de realiteit van onze manier van leven. Toen ik in Brazilië woonde hoorde ik over de ontbossing in de Amazone. Toen ik in Argentinië woonde hoorde ik over het smelten van de Perito Moreno gletsjer. Toen ik in Australië woonde hoorde ik over de bosbranden in het land. De consequenties van de acties van mensen volgen mij al mijn hele leven en ik heb er genoeg van. Ik schrijf deze brief voor mijn toekomst, de toekomst voor mensen van mijn leeftijd en jonger en de toekomst van de ongeboren kinderen.

Tijdens de coronacrisis leer ik steeds meer over hoe de overheid en de maatschappij omgaat met een crisis. Hier maak ik mij zorgen om. Er is een handvol landen die het goed hebben gecontroleerd en een groot deel die het hebben onderschat. Dit is precies hoe er wordt gedacht over de klimaatcrisis. Veel onderschatten het nog, maar de coronacrisis laat juist zien dat dit soort desastreuze situaties niet op het laatste moment geregeld kunnen worden. Ik vrees dat dit nog niet doordringt bij politici.

Het kabinet heeft nu de kans om een beter systeem te organiseren. Een systeem dat mensen steunt in plaats van multinationals, en sociale banen, de planeet en de wetenschap steunt. Als we dit doen, dan komen we dichterbij de doelen van het Klimaatakkoord van Parijs in plaats van op het laatste moment alles veranderen in onze economie om nog onze afspraken na te komen en de planeet te redden. Ik hoop dat jullie dat zien. Ik hoop dat jullie van de fouten leren die er gemaakt zijn tijdens de coronacrisis en die juist aanpakken in de klimaatcrisis. Dan haal je de zorgen weg, niet alleen in Nederland maar ook in het buitenland.

Nogmaals, beste leden van het kabinet, maar ook mede-Nederlanders, vrienden en familieleden, ik vraag jullie de juiste weg te wijzen voor anderen. Wees een goed voorbeeld en een sterke leider met een groene duim. Ik hoop dat jullie mijn oproep echt ter harte nemen. Dank voor uw aandacht.

Met vriendelijke groet, Nanda

22. Wilma vd Elzen

Mijn naam is Wilma vd Elzen, van oorsprong boerendochter en fanatiek bodemontwikkelaar. Ik beseft nu des te meer hoe belangrijk het is om onze jeugd te leren hoe je ook alweer zelf je groenten teelt. Daarbij wil ik zoveel mogelijk bomen planten. Voor mij heeft de crisis weinig tot geen gevolgen, maar ik zie dat de mensen om me heen niet weten hoeveel ze zelf kunnen doen aan levensonderhoud. Kinderen leren voedsel verbouwen, veel bomen planten en onze aarde niet laten verharderen (letterlijk) dmv diggen, diggen en nog eens diggen :)

23. Jamie (14 jaar)

Ik schrijf omdat ik het belangrijk vind dat, nu we beseffen hoe bijzonder sommige dingen zijn, we ook dingen moeten veranderen die niet vanzelfsprekend zijn. Wij hebben thuis last gehad van corona en ik ben zelf ook ziek geworden. Het wordt door

veel mensen onderschat dat, ook al ben je beter, je conditie niet in een keer weer terug is.

Beste premier Rutte, ik merk nu sinds we zo lang thuis zitten, hoe schoon de lucht is. Je hoort nu ook zelden een vliegtuig overvliegen. Het zou zonde zijn om na de corona-crisis de lucht weer te vervuilen door heel veel vliegtuigen te laten vliegen. Doordat er nu zo weinig vliegtuigen vliegen gaat het beter met het klimaat en het zou heel erg zonde zijn om alle vooruitgang die we nu in de crisis hebben gemaakt, om die weer kapot te maken en weer in oude gewoontes te vallen. Nu hebben we de ruimte om oplossingen te bedenken, nu kunnen we voelen hoe schoon de lucht hoort te zijn en nu hebben we vooruitgang geboekt. Daar moeten we iets mee doen, want zo'n kans krijgen we niet snel meer.

24. Tobias

Omdat deze crisis een voorbeeld is van prioriteiten en rigoureuze keuzes maken. De crisis heeft natuurlijk een gigantische klap gegeven aan de economie. Maar dit was niet te voorkomen. Daarnaast hebben veel mensen last van eenzaamheid en angst. De mens is een sociaal dier, en er heerste al een cultuur van het individu. We worden nu herinnert aan onze wens voor connectie en solidariteit. Kijk naar deze crisis als voorbeeld. Het is een situatie waar de mens prioriteit heeft boven de economie. Die miljarden wil je natuurlijk liever als reserve houden, maar soms kan dit nou eenmaal niet. De klimaatcrisis zal voor meer doden zorgen dan corona, en veel economische problemen. Dus handel dan ook net zo serieus als met deze crisis.

25. Marit (16 jaar)

Tijdens de corona-crisis heb ik mij thuis goed kunnen vermaken. Uiteindelijk begon ik me wel te vervelen maar het was wel te doen.

Beste premier Rutte, ik denk dat ze eerst goed moeten investeren in het wetenschapslab, zodat ze een vaccin kunnen uitvinden en op mensen kunnen uitvoeren. Ook moeten ze eerst zorgen dat ze iedereen in Nederland eerst gaan testen op het Corona-virus. Ook moeten ze investeren aan het verbeteren van de Delta-infrastructuur, zodat overstromingen worden tegengegaan. Voor de activiteiten waarvoor veel aardgas etc. nodig is moeten ze een gerelateerde oplossing zoeken. Zoals bijvoorbeeld benzine rijdende auto's moeten volledig worden vervangen door elektrische auto's. Deze moeten alleen voor de consument betaalbaar zijn. Hier zullen ze geld moeten investeren maar uiteindelijk is het beter voor de economie en voor het

klimaat. Er moet dus nóg meer duurzaamheid komen, maar wel betaalbaar voor de consument. Ook ieder huishouden moet duurzamer gaan leven.

26. Jessica

Mijn naam is Jessica, ik ben HBO verpleegkundige in een kleinschalig ziekenhuis. Ik werk sinds 2004 in de zorg. De werkdruk in de zorg is altijd al groot geweest. Nu met Covid is deze eigenlijk alleen maar hoger. Veel mensen zijn ziek, hebben een wankel evenwicht qua gezondheid. Economische gevolgen zijn er voor mij niet direct. Ik werk in loondienst dus mijn salaris gaat gewoon door. Maar over dat salaris kunnen we het wel hebben. In november 2019 werden we als verpleegkundigen hebbertig genoemd. Wij wilden ook graag wat meer verdienen. We moesten niet zeuren, hoe zwaar was de zorg nou? Maart 2020 komt er een groot applaus, ineens worden we gezien en zijn we belangrijk. Helaas accepteert de gemiddelde supermarkt geen applaus als wettig betaalmiddel.

Als straks al het Covid stof weer is neergedwarreld hoop ik dat er nog eens aan dat financiële stukje gedacht wordt. Kijk als bedrijfsleven eens naar mogelijkheden in plaats van naar de beren op de weg. Thuiswerken is haalbaar als het land in een intelligente lock down moet. Minder auto's op de weg en het zonnetje ging schijnen. Toeval? Of gewoon echt minder CO2 wolken?

27. Nici van 't End

Ik ben Nici van 't End, moeder van vier kinderen en werkzaam als docent bij een Social work opleiding op een Hogeschool. Ik schrijf deze boodschap omdat ik me zorgen maak over de toekomst van de aarde en mijn kinderen en kinds-kinderen... Ik ervaar de crisis als een 'zen' moment, even terug naar de basis: waar zijn we mee bezig met z'n allen, welke ratrace wordt er gelopen en waarom, voor wie? Tegelijkertijd doet het me verdriet te zien dat er angst heerst. En ook dat mensen eenzaam zijn, en dat er eenzame mensen zijn. We moeten naar een toekomst toe waarin we verantwoordelijkheid nemen voor elkaar en onze omgeving. Dat kan mijns inziens door mensen te informeren, te vormen... door zaadjes te planten.

28. Bo (16 jaar)

Beste premier Rutte,

Om de economische crisis te bestrijden worden er honderden miljarden euro's uitgegeven, mijn idee is om dit geld ook gelijk te gebruiken voor een nog duurzamere economie met veel minder CO2 uitstoot. De lucht is namelijk nog nooit zo schoon geweest als in de corona crisis. Een manier om de CO2 uitstoot te beperken: meer groene stroom gebruiken, we hebben de zon en wind als oneindige energiebron, dus waarom maken we hier niet nog meer gebruik van. Het bouwen van huizen met een goede isolering is ook een manier. Stimuleer het gebruik van elektrische auto's (of verplicht het?). Ook zorgt de productie van voedsel voor een grote uitstoot van CO2, terwijl 14% van het gekochte voedsel door Nederlanders in de prullenbak beland. Bij huishoudens is dit moeilijk om tegen te gaan, maar er kunnen wel regels worden gemaakt voor restaurants, zodat daar zo weinig mogelijk voedsel de prullenbak in gaat.

Met vriendelijke groeten, Bo Kamminga

29. Riex van der Straaten

De coronacrisis is iets waarvan we allemaal wisten dat het eens zou gebeuren. Het is een vrucht van een geglobaliseerde wereld waarin onzorgvuldig met de voedselproductie wordt omgesprongen. SARS en MERS liepen nog met een sisser af, maar bij het coronavirus, omdat je er minder ziek van wordt, liep het mis. Het virus kon zich vanwege zijn mildere karakter razendsnel over de hele wereld verspreiden.

We kunnen van het coronavirus leren dat we het wereldwijde goederen- en personenvervoer moeten beperken en dat we ons voedsel op een verantwoorde en gezonde manier moeten produceren. Deze zaken gaan goed samen met een kleinschalige, circulaire samenleving waarin, voor zover er nog vlees wordt gegeten, de dieren een goed en gezond leven kunnen leiden en met respect behandeld worden. Ik zie een samenleving voor me met biologische landbouw en veeteelt, duurzame lokale productie van goederen en minimalisering van handel en transport. Met autonome, 'selfsupporting' huizen die niet gekoppeld zijn aan een gas- of elektriciteitsnet, waterleiding of riolering. Wooneenheden die energieneutraal zijn, of zelfs energie opleveren, waar men het regenwater als drinkwater gebruikt en men het afvalwater zelf zuivert, bijvoorbeeld door middel van rietvelden of compostering.

Het geeft daarom geen pas om de veroorzakers van wereldwijde virusuitbraken financieel te gaan steunen omdat men tijdens de huidige crisis even wat minder gebruik wil maken van hun diensten en producten. De veroorzakers van de pandemie zijn degenen die het voedsel op een foute manier produceren en diegenen die het virus verspreiden. De intensieve veehouderij vormt een belangrijke broedplaats voor virussen

en resistente bacteriën, omdat daar duizenden dieren onder veel stress en ongezonde omstandigheden op elkaar gepropt leven. Een virus kan zo eenvoudig andere dieren besmetten en evalueren tot een virus dat op mensen overdraagbaar is. De ongebreidelde handel, alsook het personenvervoer, zorgt er daarna voor dat het virus zich snel over de hele wereld kan verspreiden. Toch is de regering van plan om juist de luchtvaart en de intensieve veehouderij met miljarden te steunen. Dit is niet alleen een beloning voor fout en ongewenst gedrag, maar ook een verkeerd signaal naar de samenleving: na de crisis gaan we gewoon door met waar we mee bezig waren zonder de oorzaak van de crisis aan te pakken. Gewoon wachten op de volgende crisis. Niet alleen ethisch is dit fout beleid, ook financieel. Denk eens aan de vele miljarden euro's die zo'n crisis de samenleving kost.

30. Roel

Als 23-jarige jongen leef ik mee met de zorgen die er zijn tijdens deze crisis. Jarelang is er op publieke sectoren zoveel mogelijk bezuinigd. En nu, in crisistijden, lijkt het alsof het goed gespaarde geld zomaar naar grote bedrijven gaat. Naar bedrijven die als het goed gaat lekker veel dividend uitkeren en zo min mogelijk belasting betalen, maar nu aankloppen bij de overheid. Dit kan toch niet de bedoeling zijn...

Deze crisis biedt een kans om het in de toekomst anders te doen. De mogelijkheid om het goed gespaarde geld dus op een eerlijke manier uit te geven, dat wil zeggen niet aan belastingontwijkende multinationals maar aan gewone mensen, is zeker nu aanwezig. Wat een kans! Omdat ik erop vertrouw dat jullie ook niet achterlijk zijn natuurlijk en dit ook zien, ben ik hoopvol gestemd dat jullie deze kans aanpakken. Vandaar mijn aanhef aan het begin deze brief om de geschiedenisboeken in te gaan als: beste kabinet!

Ik wens jullie veel wijsheid en moed!

Groetjes, Roel

31. Susan (16 jaar)

Ik vond het juist fijn om thuis te zitten. Meer tijd voor mijzelf. Meer tijd voor schoolwerk.

Ik denk dat geld investeren in bedrijven die het nodig hebben, wel met maatregelen moet. De opwarming van de aarde is nu misschien nog niet voor onze neus, maar het komt er wel aan. Bedrijven kunnen dat geld gebruiken om meer duurzamer te werk te

gaan. Bijvoorbeeld vliegmaatschappijen verplichten bepaalde hoeveelheid biobrandstof te gebruiken. Fabrieken minder plastic te laten gebruiken, minder vlees te laten produceren. Ze hebben daar natuurlijk geld voor nodig. Zo kunt u net als bij de coronacrisis de klimaatverandering ook verhelpen, want dat gaat ook veel levenskosten, maar op langer termijn..

32. Marco Fiorani

Ik ben een 31-jarige man, mantelverzorger en filosofiestudent, maar bovenal ben ik als mens een deelgenoot van de wereld, en de natuur daarin. Met dat besef maak ik mij sinds ik me kan heugen zorgen over de staat van de mens in de geglobaliseerde status-/consumptiemaatschappij. Het is een wereld waarin ik mij immer bevreemd heb gevoeld en een die ik via allerlei wegen gepoogd heb te ontvluchten. En zo vermoed ik, velen met mij. Voor hen, de natuur maar ook mezelf schrijf ik deze boodschap. Met het recent abrupt tot stilstand komen van de hectische vorm van leven die bij de inrichting van de wereld hoort ben ik des te meer overtuigd geraakt dat het niet alleen anders moet, maar ook kan. Naast het herstel van de lucht en de natuur zie ik mensen nader tot elkaar komen en -althoewel niet altijd uitgesproken- van de ontstane vrije tijd en rust genieten. Het is mijn hoop dat bij die rust ook enige bezinning komt kijken waarbij de vraag centraal staat wat er wel of niet toe doet in het leven: of het moderne leven zoals we dat kenden wel zo vanzelfsprekend dient te zijn. Laten we ons straks bijvoorbeeld weer leiden door aangepaste verlangens gefabriceerd door de corporaties en hunner aandeelhouders, of weten we onszelf voor een langere tijd te heroriënteren in de wereld? Het is wat mij betreft onze plicht om de huidige crisis aan te grijpen om mensen tot contemplatie aan te sporen. De wereld is echter te groot en met de opkomende technologieën te complex om haar één specifieke kant op te kunnen of willen sturen. Het is daarom op de eerste plaats mijn hoop dat we met elkaar, tijdens deze crisis, een nieuwe tijdsgeest weten te ontwakken. Een tijdsgeest die met regelmaat om zich heen durft te kijken en zich daarbij durft af te vragen waar we zijn, waar we heen willen en bovenal waarom we daar heen willen. Wie weet lukt het ons daarmee om het tijdelijke en individuele verlangen op te offeren voor het grotere belang: dat van de mens als dier en deelnemer van de natuur.

33. Sascha

Ik heb een kleine onderneming, een eigen karateschool. Er is mij gevraagd om deze boodschap te schrijven door iemand die erg goed werk doet. Wat voor impact deze tijd heeft voor mij als kleine onderneming. De impact is uiteraard groot. Veel mensen zijn gefrustreerd over dingen die niet goed gaan in deze crisis. Maar ze vergeten dat

niemand dit plan van te voren uitgeschreven had tot in de puntjes. Simpelweg is daar geen tijd voor, omdat er voor de crisis andere problemen speelden. Dit is geen perfecte wereld en deze zal er ook nooit komen. Problemen zullen er dus altijd zijn. Altijd alleen maar kritiek hebben zorgt niet altijd voor de beste uitweg naar de beste oplossing. Wel laat het een andere kijk op de wereld zien. We zien ook de voordelen op de samenleving en het milieu tijdens deze crisis. Laten we daar ik de toekomst rekening mee houden. We moeten naar een toekomst waarin we nog kunnen spreken van een toekomst. We zien nu hoeveel deze crisis ten voordele van het milieu gedaan heeft. We zijn de natuur meer gaan waarderen. Op een moment als dit zien we pas hoe belangrijk deze punten zijn. Laten we de wereld alsjeblieft niet terug laten vallen in waar het vandaan kwam. Laat de toekomst een nieuwe, betere, schonere wereld zijn.

34. Morgan (15 jaar)

Ik schrijf dit omdat ik een bijdrage wil leveren aan het normaliseren van de samenleving na de intelligente lockdown. Ik vond het persoonlijk wel erg vervelend om thuis te blijven. Dit vind ik omdat ik mijn vrienden niet kon zien en het online school niet zo effectief is als de normale lessen.

Na het zien van de persconferentie waar u vroeg naar input van de jeugd zette dit mij aan het denken en toen heb ik het volgende bedacht. De zee- en waterplaspas is een milieuvriendelijke corona maatregel waardoor de het aantal bezoekers bij de zee of bij een meer beperkt blijft. De "pas" is een stempel die u krijgt voor het reserveren van een plekje op het strand voor enkele uren. Hiervoor moet je eerst online reserveren. Hoe we dit milieuvriendelijk willen houden is dat u tijdens het reserveren moet aangeven van welk vervoermiddel u gebruik wilt maken. Als u op de fiets komt is reserveren gratis, maar als u met de auto komt volgen er reserveringskosten. Ik hoop dat dit mensen stimuleert om op de fiets te komen in plaats van met de auto. Hierdoor beperken we de co2 uitstoot en kunnen mensen veilig naar een zee of meer. Op deze manier zijn stranden weer toegankelijk en kunnen strandgasten voor, tijdens of na hun bezoek lunchen of dineren bij een van de strandtentjes. Die kunnen hierdoor weer open en omzet genereren en dit is voordelig voor de economie.

35. Gerian Alofs

Beste regering,

Mijn longen bruisen en borrelen en voelen soms verschroeid aan. Ademhalen kost ineens moeite, iets wat altijd vanzelfsprekend was, wordt een enorme uitdaging. Dit

virus is iets wat we over onszelf hebben afgeroepen, door de biodiversiteit te verstoren, bossen te kappen en het leefgebied van wilde dieren te verwoesten. Als we ooit een les te leren hebben uit ons gedrag, dan is het nu. De aarde trapt op de rem. We hebben de kaarten nog in handen, nog wel, en we weten wat ons te doen staat: de biodiversiteit herstellen, de CO2-uitstoot drastisch verminderen, ons consumentisme vervangen door empathie, respectvol gaan samenleven met de natuur en geld en middelen eerlijker verdelen. Ik ben 1 van die gelukkigen die dit virus waarschijnlijk gaan overleven; er zijn tienduizenden mensen die deze kans niet krijgen. Het is voor mij kristalhelder wat ons te doen staat - zo helder als de sterren die ons nu 's avonds tegemoet schijnen - zo helder heb ik ze nog nooit gezien in Nederland.

Beste regering, doe wat je moet doen, nu het nog kan - dit is onze laatste kans.

Met vriendelijke groet, Gerian Alofs

36. Akash (16 jaar)

Het geld moet naar mijn idee geïnvesteerd worden in het OV. Als het OV nóg toegankelijker en efficiënter te werk zou gaan, zou het meer mensen kunnen aantrekken. Denk bijvoorbeeld aan goedkopere kaartjes, meer treinen en meer rechtstreekse spoorbanen naar bepaalde steden. Er zijn dan namelijk nog minder redenen om niet met het OV te gaan als deze goedkoper en efficiënter is dan de auto. Wanneer mensen minder met de auto zouden gaan en het meer met het OV zou dit dan dus ook voor veel CO2 vermindering zorgen.

Een ander idee zou kunnen zijn om een CO2-Taks in te voeren bij bedrijven, dit geld kan dan bijvoorbeeld geïnvesteerd worden in groene energie of andere milieuverbeteringen (Het planten van bomen bijvoorbeeld).

37. Margreeth

Ik ben 70-plusser, moeder en oma. Ik erger me regelmatig aan ouderen die meer aandacht hebben voor hun eigen welzijn dan voor dat van jongeren. Ik betreur het dat sommige partijen geneigd zijn uit partijbelang meer rekening te houden met ouderen dan met jongeren. Juist nu we op een soort kantelpunt staan voor de inrichting van de samenleving, moeten we vooral naar jongeren luisteren, en vertrouwen in hen hebben. Voor mij en mijn vrienden en kennissen gaat het er vooral om de regels te volgen. En dat is best te doen. Ons probleem is te overzien, in vergelijking met de situatie van veel anderen. Kleinkinderen niet zien is jammer, ouders niet kunnen bezoeken is echt erg.

Verduurzamen. Goed overwegen waar de financiële steunmaatregelen aan besteed worden. En zoals al gezegd: vertrouwen hebben in jongeren en hen heel serieus nemen. De toekomst is voor hen.

38. Lasse (11 jaar)

Ik schrijf dit omdat ik mijn toekomst belangrijk vindt. Ik had thuis veel meer rust dan in de klas. Ik vind dat we alle kerncentrales en kolencentrales moeten sluiten en daarvoor in de plaats zonnepanelenvelden moeten doen want dat ik goed voor het milieu.

39. Judith Scheffer

Hallo, ik ben Judith Scheffer, leerkracht op een basisschool. Als leerkracht in het basisonderwijs zijn wij als eerste beroepsgroep weer aan het werk gezet. Vanuit economisch oogpunt een logische keuze; nu kunnen veel ouders weer aan het werk.

Veel basisschoolleerkrachten voelen zich een proefkonijn. Zoals Rutte zei: Als dit goed uitpakt, gaan de middelbare scholen over zoveel weken ook weer open. En wat als het niet goed uitpakt? Dan is er op de basisscholen iets niet helemaal goed gegaan. Dat wordt dan uitgedrukt in procenten. Bedenk dat achter die procenten de gezondheid van mensen schuil gaat! Geen wonder dat bijna 50% van de leerkrachten in het basisonderwijs heeft aangegeven niet aan het werk te willen.

Helaas wordt dat niet gefaciliteerd, behalve als je zelf tot de hoogste risicogroep behoort. Ikzelf ben gelukkig gezond, maar mijn man behoort tot die risicogroep. Vandaar dat ik niet naar school wil. Echter, mijn directrice kan voor mij geen vervanging regelen, zij heeft daar geen geld voor. Uit de goedheid van haar hart heeft zij een onderwijsassistent voor mijn klas gezet. Die nu dus geen ondersteuning kan bieden aan de klassen van mijn collega's.

Vóór de coronacrisis stakten de zorg en het onderwijs voor structureel meer geld. Natuurlijk is deze wens niet gehonoreerd door dit kabinet. Let wel: De beroepsgroepen die tijdens deze crisis het meest aan de risico's worden blootgesteld zijn toen naar huis gestuurd met een fooi. Schaam je, kabinet! Houd niet alleen bedrijven overeind, maar ook de mensen die de motor zijn van dit land. Als het om onderwijs op basisscholen gaat: beter opgeleide mensen voor een beter salaris voor de klas. Dat zou recht doen aan de eisen die aan deze vakmensen worden gesteld. Economisch zal het ook voordeel opleveren. Hoe vroeger je problemen signaleert, hoe eerder je kunt ingrijpen.

Waardoor je problemen vermijdt of minimaliseert die de samenleving later moet opvangen.

En als er één groep is die salarisverhoging verdient, dan zijn het wel de mensen in de zorg. Dat behoeft na deze crisis geen nadere uitleg.

40. Gwen Tauber

Food for thought, thought for Food

Net voor de crisis, in maart, maakte ik foto's van de snel smeltende ijskap van Groenland vanuit mijn vliegtuigraam. Een moment van droevige bezinning. Hoe lang zal het daar nog wit blijven? Ook vraag ik me nu af of ik ooit weer naar de VS zal vliegen om ernaar te kunnen kijken?

Deze Corona crisis heeft mijn ogen volledig geopend. Ik zie de misère van mijn medemensen, de dieren, de teloorgang van de biodiversiteit, en kort gezegd van onze gehele planeet. Het virus heeft ons de mondiale verbondenheid laten voelen als volledig vervlochten. Het is bewijs dat alles wat wij thuis en op werk beslissen en doen grote consequenties heeft voor de gehele planeet. De schade die wij (39 over-ontwikkelde landen) onze planeet aanbrengen wordt duidelijker dan ooit en het is inmiddels een veelbesproken onderwerp. Onze business-as-usual is zo enorm de verkeerde kant op gegaan, doordat we ongelofelijk onverantwoord hebben gehandeld – letterlijk – door de handel dus. Wij hebben als maatschappij gefaald door te vaak verkeerde keuzes te nemen met grote (milieu-) destructie en herhalende rampen als gevolg.

Corona is hier maar één voorbeeld van. Deze ramp dwong ons om afstand van elkaar te nemen en te kunnen komen tot diepere analyse, reflectie en realisatie over wat er echt toe doet: de zorg voor de hele planeet. Europa is gelukkig al begonnen met vergroenen. Wereldwijd staan de kranten er vol van. Tegelijkertijd is het overduidelijk dat we nog meer moeten ondernemen als we het tij echt op tijd willen keren. Vergroenen is lang niet genoeg, we moeten ook economisch het roer omgooien als we als gezonde maatschappij willen overleven. Hoe we dat kunnen doen is inmiddels helder: door alle toekomstige beslissingen de juiste beslissingen te laten zijn! Door vanaf nu 100% zorgend en verantwoord te handelen, omdat half (groen-)veranderd in 2030 lang niet genoeg is.

Voedsel blijkt direct of indirect DE verbindende factor te zijn van alle 17 Sustainable Development Goals. Dit biedt ons een kans om makkelijk te kunnen toetsen hoe verantwoord wij handelen. Als we steeds onthouden dat al het voedsel (voor zowel dier als mens) lokaal, kleinschalig/begrensd en duurzaam verbouwd, geproduceerd en verkocht moet worden, dan handelen wij op een verantwoorde manier. Zo kan de 'samenleving' (alle volkeren, dieren, planten, en ecosystemen: de planeet) altijd voorrang krijgen boven winst. De nadruk zal eindelijk gericht zijn op (gender-, klasse- en ras-) gelijkheid en op ware democratische participatie door burgerberaden. Ook zal eigendom bezit op grote afstand verdwijnen, (te) grote bedrijven zullen generationaliseerd worden of omvormen tot volwaardige werknemer coöperaties, en nog te veel om nu op te noemen...

Carpe diem! We wachten op uw ongeremde inzet om het tij VOLLEDIG te keren - om de nieuwe verantwoordelijkheden vanaf nu samen te bepalen. Breek NU openlijk de banden met overmachtige, onverantwoorde sectoren. Geef met mij uw prioriteit aan een geredde, en evenwichtige planeet. Dit is uw kans, onze kans - uw burgers, uw planeet! KIES 100% voor mens en natuur!

Gwen Tauber, Schilderijenrestaurator Rijksmuseum Amsterdam

41. Wendel, Michelle en Pim (11 jaar)

We schrijven omdat het erg belangrijk is. Corona is vreselijk saai en deprimerend voor 2 van ons. Wij willen graag: zoveel mogelijk proberen afstand te houden, meer planten minder winkels, meer wandel locaties, minder praten meer duidelijkheid, meer fietspaden minder autowegen, meer glazen flesjes minder plastic flesjes, meer bamboe rietjes en metalen rietjes, minder reclameborden, gezond eten goedkoper maken en ongezond eten duurder, minder dieren dood maken voor leer en vlees en planten bovenop bushaltes.

42. Chloë

Mijn naam is Chloë, vierdejaars studente Ruimtelijke Ontwikkeling. De coronacrisis zorgt voor veel onduidelijkheid, waardoor het wat lastig is geweest om een afstudeerstage te kunnen vinden om mijn opleiding af te ronden. Zelf heb ik besloten om in het nieuw schooljaar te beginnen met afstuderen, met het idee dat het rond die tijd wat beter gaat omtrent deze situatie. Voorlopig werkt iedereen nog vanuit huis en dit zal ook zo blijven voor een tijd, waardoor het lastig wordt om stage te lopen, laat

staan aangenomen te worden bij een bedrijf. Daarom zou er een manier moeten worden bedacht dat er toch een mogelijkheid is om af te studeren.

De crisis heeft invloed op een ieder en dit wordt door iedereen anders ervaren. Maar ook al zorgde dit voor beperkingen, er was altijd een oplossing. De mate van creativiteit was hoog tijdens deze tijden en er werden oplossingen bedacht om te kunnen aanpassen aan de situatie. De belangrijkste impact voor mijn situatie is het niet op tijd kunnen afronden van mijn opleiding. Dit zou ook de situatie zijn voor meerdere studenten. Daarnaast was het nogal een uitdaging om sociaal contact te vermijden en studenten die buiten studeren konden door de crisis niet naar huis om hun familie te bezoeken. Ik kon bijvoorbeeld niet terug naar Bonaire bij mijn familie. Doordat men wegens de crisis zo veel mogelijk thuis moest blijven, zijn er opmerkelijke veranderingen terug te zien in de natuur. Vooral minder vervuiling was duidelijk, waaronder uitstoot van auto's, vliegtuigen en fabrieken, minder afval op straat, maar ook dieren komen opduiken door weinig overlast. Het was een soort rust voor de natuur dan de business as usual situatie.

Dit zou na de crisis doorgetrokken kunnen worden door aanpassingen in ons dagelijks leven, maar ook bij bedrijven. We moeten richting een groene samenleving, waaraan iedereen meedoet. De middelen bestaan, maar we hebben de mens, de samenleving, nodig om deze transitie te kunnen realiseren. Alleen de mensen kunnen deze veranderingen waarmaken door werkelijk een steentje bij te dragen.

43. Denma (12 jaar)

Ik schrijf dit omdat ik me zorgen maak over onze planeet. Ik vond thuisblijven wel fijn, ik hield veel meer tijd over om creatieve dingen te doen. Wilt u aub zorgen dat Nederland schoner wordt en dat dieren niet meer lijden. en dat Nederland niet meer alleen bezig is met geld maar dat we met andere landen samen goed voor onze planeet met alle bewoners zorgen.

44. Coen Eggen

Geacht Kabinet, en dan vooral de ministers Hoekstra en Van Nieuwenhuizen,

De luchtvaart ligt wereldwijd op apegapen, met dank aan het Coronavirus. Een mooie gelegenheid die u kunt aangrijpen om eens goed na te denken over zin en onzin van een ongebreidelde luchtvaart, zeker nu u besluit over miljarden euro's om bedrijven als

KLM en Schiphol overeind te houden. Miljarden die in schril contrast staan tot de werkelijke boekwaarde van AirFrance/KLM, namelijk 1.5 miljard euro.

Ik maak mij verder zorgen dat dit belastinggeld een blanco cheque wordt voor deze grote vervuiler, mede gelet op de onvoorwaardelijke keuze voor groei van de luchtvaart zoals die is verwoord in de Luchtvaartnota.

Wij kunnen die steun-miljarden veel slimmer gebruiken door niet alleen de problemen van vandaag op te lossen, maar óók de problemen van gisteren en van morgen. Denk aan de klimaat- en biodiversiteitscrisis.

Als u al vindt dat Schiphol en KLM geholpen moeten worden dan graag op dezelfde voorwaarden als andere bedrijven, en met zware eisen t.a.v. duurzaamheid.

- Stel een CO2-plafond in dat daalt in lijn met maximaal 1,5 graden opwarming zoals afgesproken in het klimaatakkoord van Parijs
- Verminder het aantal vluchten
- Start met het uitfaseren van alle korte-afstandsvluchten

Stel dus duidelijke klimaatvoorwaarden aan de miljardensteun voor deze grote vervuilers, zodat we in het geheel toekomstbestendig en veerkrachtig uit deze crisis komen!

Met vriendelijke groet,

Coen Eggen, Voorzitter Stichting Geen Uitbreiding Vliegveld Beek en Alliantie geen uitbreiding MAA

45. Korina Tolboom

Ik ben christen. En ik vind dat we niet als christenen, op een zorgzame manier met de aarde en met elkaar omgaan. Je ziet wat waardevol is: familie om je heen, zorg, een huis, een inkomen. De grotere crisis gaat nog komen: klimaatverandering. Die moeten we nú aanpakken. En dat kunnen mensen niet alleen. Jullie moeten dat leiden (i.p.v. ondermijnen).

De sociale huursector wordt afgebroken met 2 miljard per jaar. En datzelfde bedrag gaat bijna zonder discussie naar de luchtvaart: naar klimaatverandering. Maar wat hebben mensen nou meer nodig: een woning of een vliegvakantie? Er worden kinderen bij de ouders weggehaald omdat er geen woning voor het gezin is.

Kabinet: schrijf geschiedenis, maak nu écht het verschil en kies voor groen en duurzaam. Misschien dat de economische groei dan afzwakt, maar dat is maar een getal. Ik ben er van overtuigd dat het welzijn van mensen zal toenemen. En dat is wat jullie zouden moeten zijn: leiders die opkomen voor het welzijn van de bevolking en voor een toekomst voor deze aarde.

46. Anita Goossen

Dit is de tijd om daadwerkelijk een aantal zaken te veranderen. Niet de vrijheid hebben om naar mijn ouders van in de tachtig te kunnen gaan. Niet meer economische belang voorop maar de natuur en het samenleven met elkaar.

47. Smarties Kamerik (10 jaar)

Omdat wij gaan voor een beter milieu. En omdat we willen dat het geld goed wordt besteed, zowel voor corona als voor de toekomst. Thuis blijven was wisselend. Tijd samen was leuk, maar soms ook saai. Thuiswerken ging best snel. Lekker veel buiten spelen! Als we meer kunnen thuiswerken is dat beter voor het milieu, dus u zou ervoor kunnen zorgen dat mensen meer thuis kunnen werken. En dat meer mensen hun fiets pakken ipv de auto. Ik wil meer bomen planten naast de snelweg om de CO2 op te nemen. Goed kijken naar de steen (olivijn) die CO2 opneemt en meer gebruiken. Meer prullenbakken plaatsen zodat er geen zwerfafval meer is (bv. een blikvanger). Basisschoolleerlingen bewust maken dat het belangrijk is om goed te zorgen voor het milieu: door gastlessen en praktisch maken. Bedrijven en scholen kunnen hun afval

niet goed scheiden, dus er graag voor zorgen dat gemeenten dat gaan invoeren en niet alles bij elkaar inzamelen.

Vriendelijke groet, de Smarties van de Eben-Haezer in Kamerik

48. Tini

Ik ben 64 jaar en werk met kinderen met een meervoudige beperking. Ik ken het platteland zoals het vroeger was en heel langzaam is het enorm verschaald. Ik heb de verandering in de landbouw, veeteelt, luchtvaart en industrie gezien. Een niet te stuiten groei. Dit geeft mij zorgen. Deze groei gaat ten koste van leefbaarheid, dierenwelzijn en de biodiversiteit. Groei kan geen doel meer zijn. Deze crisis raakt mij niet direct, maar ik heb vrienden die erg onzeker zijn over hun toekomst. Ook voor mijn kleinkinderen heb ik zorgen. Dit is niet de wereld die ik hen gun. Daarbij, willen wij welvaart hebben ten koste van slechte arbeidsomstandigheden elders, uitputting van grondstoffen, zeeën leegvissen?

Nee toch. Laten we ophouden landbouw en veeteelt voor de export te hebben. Vliegtickets moeten een reële prijs hebben, stop korte vluchten en geef subsidie op trein. Zorg dat mensen met kleine inkomens ook hun huis kunnen isoleren.

49. Jan Willem Wennekes

Mijn naam is Jan Willem Wennekes. Ik ben impactondernemer en mede-aanjager van de beweging in Nederland om ondernemen met positief effect voor maatschappij en ons ecosysteem tot normaal te maken. De crisis laat zien dat juist de kwetsbaarste groepen minder beschermd zijn, dat ons ecosysteem veel minder robuust is geworden dan het was, dat we niet goed omgaan met de biosfeer waarin we leven en waar we van afhankelijk zijn. We hebben maar één aarde, het is ons huis, en door zo intensief gebruik te maken van het ecosysteem en te consumeren, gebruiken we meer dan we teruggeven. Ook maatschappelijk zijn de verhoudingen scheef getrokken, zij die vermogend zijn en in de juiste landen wonen, ondervinden minder last van crises zoals deze, terwijl de effecten juist neerdalen op de mensen die er het minste draagkracht voor hebben. Het is een soort trickle-down economics, maar dan alleen de negatieve kant ervan. Laten we werken aan een wereld die eerlijker, rechtvaardiger, verantwoordelijker, socialer en duurzamer is dan hoe het nu gaat. Sommige mensen worden nu eenmaal geboren met slechte kaarten, zonder dat zij hier invloed op hebben. We zijn geen harteloze individuen, we zijn groepsdieren die solidair kunnen zijn en elkaar beschermen. En hetzelfde geldt voor onze relatie tot dieren en de natuur, al is

het maar omdat we ze keihard nodig hebben om zelf te overleven. Maar los van het eigenbelang is het donders belangrijk dat we ons ecosysteem robuust en flexibel houden, om het bijzondere van 'het leven' op aarde te behouden. Wij houden ons met ons werk vooral bezig met ondernemers, bedrijven, om te zorgen dat zij er ook zo in staan en dat zij met hun ondernemingen waarde toevoegen aan de omgeving waar ze in opereren, of dit nu maatschappelijke of ecologische waarde is, beide zijn goed. Kwetsbare mensen aan werk helpen, het bestrijden van eenzaamheid, het tegengaan van voedselverspilling, het vergroten van biodiversiteit of het reduceren van CO₂-uitstoot, het zijn allemaal goede zaken waar we met zijn allen de schouders onder móeten zetten. Deze sociale en duurzame kanten verzamelen wij onder de noemer 'impactondernemen'.

50. Ben

Beste Amalia,

We kennen elkaar (nog) niet maar mijn naam is Ben. Ruim veertig jaar geleden werd ik geboren in Rotterdam en tegenwoordig woon ik in Gouda. Ik schrijf deze brief niet voor mezelf maar voor mijn drie kinderen. Ze zijn iets jonger dan jij en hebben nog een heel leven voor zich.

Ik werk voor het UWV en we zijn in deze crisis druk met het ondersteunen van werkgevers. Het is een rare tijd, waarin ik vrijwel uitsluitend thuis ben. Vaak ook met de kinderen die thuis les krijgen. Op zich is dat heel leuk, maar na zoveel weken is het toch wel prettig dat de basisscholen weer deels open gaan.

Naast de gezondheid van de burgers en economie van dit land maak ik me zorgen over ons herstel. Virussen zijn van alle tijden, maar dit lijkt toch wel versterkt te worden door hoe we nu met dieren en de natuur omgaan. Ik vrees echter dat we zonder de juiste maatregelen daar geen verandering in gaan brengen.

Het goede nieuws is dat iedereen zich daar nu meer dan ooit van bewust is. Dit is dan ook het moment om de goede keuzes te maken. In de coronacrisis hebben we ook goed geluisterd naar wat wetenschappers melden over de beperking van de uitbraak. Er zijn minstens zoveel wetenschappers die ons gefundeerd kunnen adviseren over klimaat en veehouderij. Geef deze wetenschappers een groter podium en meer invloed in besluitvorming. Politiek kenmerkt zich helaas vaak door een korte termijn belang. Deze onderwerpen vragen om visie en beleid wat langer duurt dan vier jaar.

Ik hoop dat je mijn oproep ter harte neemt. Dank voor je aandacht.

Vriendelijke groet,

Ben

51. Eva

Ik ben Eva, 32 jaar en ik woon in Amsterdam. Ik werk voor een organisatie die zich inzet om jongeren uit buurten met sociaaleconomische achterstand een eerlijke kans op de arbeidsmarkt te geven. Die kids hebben hartstikke veel talenten, maar vaak minder kansen om die te verzilveren. Daarom zet ik me in om hen een steuntje in de rug te geven richting een succesvolle toekomst.

Juist over die toekomst maak ik me nu zorgen. Er is al zoveel ongelijkheid in Nederland, en die wordt nu door de coronacrisis uitvergroot. ZZP'ers en mensen met tijdelijke en flexcontracten zijn al kwetsbaar, en worden nu extra hard geraakt door deze crisis. Vitale sectoren waar jarenlang op bezuinigd is staan onder grote druk door de maatregelen, en de jongeren waar ik me dagelijks voor inzet lopen nu grote leerachterstanden op. Als je thuis geen rustige plek hebt om te werken of geen laptop om lessen op te volgen, hoe moet je dan je schoolwerk bijhouden?

We moeten alles doen om sterker uit deze crisis te komen. Daarom moeten we op zo'n manier investeren, dat we straks niet in nóg een crisis terecht komen. Als we nu geld gaan pompen in vervuilende industrieën, verspelen we onze kans om de ergste gevolgen van klimaatverandering tegen te gaan. En dan zijn dezelfde kwetsbare mensen weer de pineut. Laten we in plaats daarvan alles op alles zetten om een mooiere toekomst te creëren, met schone lucht, veel groen en waardering voor wat écht belangrijk is, zoals goede betaalbare zorg, goed onderwijs en waardering voor al die mensen die beroepen doen waarvan we nu zien hoe belangrijk ze zijn.

52. Saskia Lieon

Mijn naam is Saskia, ik ben 50 jaar en woon in Amsterdam. In het dagelijks leven ondersteun ik huurders bij problemen met het onderhoud van de woning of de huurprijs. Het tekort aan huurwoningen heeft in Amsterdam ervoor gezorgd dat huurders een extreem hoge huurprijs betalen.

Het zijn vooral de jonge Amsterdammers die huurprijzen van tegen de 2000 euro betalen. Nu de economie stukt door de corona-crisis merken de mensen met een tijdelijk arbeidscontracten dit onmiddellijk. Zij kunnen de huur nu niet meer betalen. Het zijn wederom de jongeren met flexibele arbeidscontracten, die nu met een onzeker inkomen in een te dure woning wonen.

Wonen is een basisrecht en moet betaalbaar blijven voor iedereen. In Amsterdam hebben we ervoor gezorgd dat wonen in de stad niet meer bereikbaar is voor grote groepen jongeren. Zo gebeurt het ook met de klimaatcrisis. Wanneer we doorgaan met het uitputten van de aarde wordt frisse lucht, schoon water, droge voeten en voldoende eten ook onbetaalbaar, en slechts bereikbaar voor een beperkte groep. Ook dan zullen de jongeren de hoogste prijs betalen om zich te beschermen tegen de gevolgen van de klimaatverandering. Nu beginnen met verduurzamen van onze economie kost minder dan ons straks bescherming tegen het stijgende zeeniveau. Laten we nu de verantwoordelijkheid nemen en niet de volgende generatie met de rotzooi en de kosten opzadelen. Ik wens mijn kinderen een zorgeloze en dus duurzame toekomst toe. Daar moeten we nu mee beginnen. Ik kies voor duurzaam herstel. Jij ook?

53. Tara Elsen

Goedendag, ik ben Tara Elsen en ik kwam vijf jaar geleden uit het Verenigd Koninkrijk om in Nederland te studeren.

Nederland heeft een traditie dat ze standvastig zijn als een groep tegen de uitdagingen van de natuur, in het bijzonder de oprukkende zee. Tegenwoordig zijn er andere bedreigingen voor onze omgeving, maar deze zijn minder duidelijk en minder direct destructief: desalniettemin vernietigen ze ons langzaam.

Ik werd me bewust van Dieselgate dankzij een Netflix-serie genaamd 'Dirty Money'. Mijn mond viel open toen ik de ontdekte feiten hoorde, vreselijke feiten die een industrie al decennia voor ons verborgen hield, maar eenmaal onthuld, veranderde er weinig of niets in ons dagelijks leven. De boetes die ze kregen hebben nauwelijks gevolgen voor de gewone burger.

Ik schreef aan de Nederlandse regering dat mensen die diesel rijden niet weten dat ze eigenlijk in vijf auto's rijden. Een dieselauto maakt vijf keer meer stikstofvervuiling dan een benzinewagen: niet twee, niet drie, maar vijf keer. Stel je voor dat iemand vijf auto's

bezit. Dit is wat Dieselgate ons drie jaar geleden vertelde. Met dank aan de journalisten die meerdere decennia van leugens hebben blootgelegd.

Als direct gevolg van dieselauto's sterven er jaarlijks 70.000 mensen een vroegtijdige dood aan stikstof-gerelateerde ziekte. Daar komen nog eens ten minste 38.000 sterftes bij als gevolg van de leugens van Dieselgate, waarvan de Guardian verklaart dat het een "urgent probleem voor de volksgezondheid" is. De meeste van die sterfgevallen zijn in Europa.

Nederland heeft geaccepteerd dat het een stikstofprobleem heeft. Eén oplossing is het terugdringen van het aantal veehouderijen.

Ik stel nog een oplossing voor: wat als dieselauto's niet meer worden verkocht in Nederland? De autofabrikanten logen tijdens de tests over de vervuiling van diesel met een manipulatie-apparaat en die leugen is al drie jaar aan de wereld verteld. Het is tijd om deze auto's en andere vervuilende voertuigen zoals boten terug te trekken uit onze straten en waterwegen, vooral in de dichtbevolkte steden.

Mijn vader werkte in de auto-industrie en hij kocht een dieselauto omdat hij niet op de hoogte was van de leugens, en al zijn kinderen speelden rond en stapten elke dag in en uit die auto, zich niet bewust van het gevaar. Zelfs vandaag de dag staat in het eerste artikel dat ik over het onderwerp op Google zie, verkeerde informatie die al decennia circuleert.

Dit is een paradigmaverschuiving waarbij de regering het voortouw moet nemen. Als de regering dergelijke regels niet handhaaft, laten we leugens onze toekomst sturen, in plaats van redenering.

Laten we in plaats daarvan naar de experts luisteren, zoals we naar de pathologen hebben geluisterd tijdens de coronacrisis, en met duidelijke, concrete actie op hun aanbevelingen reageren. Door deze crisis gebruiken we het gereedschap dat ons ter beschikking staat, zoals het gebruik van technologie om op afstand te werken in plaats van dagelijks te pendelen. We kunnen deze verandering op korte termijn beschouwen als een stap in de richting van de verandering die we op lange termijn nodig hebben.

Onze klimaatcrisis is net zo urgent als de corona crisis die de wereld overspoelt. Greenpeace kijkt naar de langetermijndoelstellingen. Het is voor doelen zoals deze dat ik de petitie heb ondertekend. Laten we deze middelen gebruiken om naar een

gezonder, schoner land te gaan, zodat we een gelukkiger en langer leven kunnen leiden.

Ik hoop dat u het ermee eens bent dat *Dieseltgate* iets is dat de moeite waard is, zodat onze levenskwaliteit terug kan naar een niveau waar we ooit vandaan kwamen.

Dank u wel,

Tara Elsen

54. Melissa

Ik ben Melissa en kom uit Amsterdam. Milieubescherming vind ik belangrijk en volg maatschappelijke ontwikkelingen op de voet. Momenteel is het een spannende en onzekere tijd. Er gebeurt veel op politiek vlak en er worden snel keuzes gemaakt. Maar er moeten wel de juiste keuzes gemaakt worden. Het kabinet lijkt weer te kiezen voor bedrijven en de vervuilende industrie, zoals het feit dat KLM een paar miljard ontvangt. Terwijl bijvoorbeeld de horecabranche groter is en minder geld krijgt.

Juist nu is er de kans om een nieuwe start te maken. Laten we de juiste groene en ethisch verantwoorde keuzes maken. Daarnaast is het belangrijk om kritisch te durven kijken naar duurzame bronnen, want hoeverre projecten en bedrijven echt duurzaam zijn, want zo blijkt het dat windmolens na 20 jaar al afgeschreven zijn en lijken er ook haken en ogen aan te zitten bij elektrische auto's. Out of the Box denken is belangrijk en niet gelijk al conclusies trekken over ook duurzame projecten. Durf ook te kijken naar nieuwe en oude uitvindingen, zoals het mogelijk is verder onderzoek te doen naar om maar iets gekes te noemen: free energy van Nicola Tesla. Onze stem te laten horen en voor moeder aarde op te komen is nu het belangrijkste om te doen! Voor een betere wereld.

55. Michiel Jansen

Ik ben Michiel Janssen, 62 jaar, ik woon in Leiden en werk sinds 12 jaar als zelfstandig adviseur. Mijn werk als trainer/coach, stadsmakelaar en maatschappelijk/duurzaam ondernemer is door het Corona virus anders maar niet per se minder geworden; ik red mij wel. Wel maak ik mij zorgen over voor de grote groep zelfstandigen in Nederland die gedwongen (= weinig keuze had) als zzp'er werkt (bijv. balletdanser) en wiens werk t.g.v. Corona volledig stil is gevallen. De Corona crisis maakt extra inzichtelijk dat we een samenleving hebben gecreëerd waarin grote groepen werkenden een onzekere en

kwetsbare positie hebben en een fatsoenlijk vangnet voor hen ontbreekt. Daarom wil ik een samenleving nastreven waarin de markteconomie wordt geweerd uit sectoren die zich daarvoor niet lenen, zoals zorg, cultuur, publieke dienstverlening (zie de Belastingdienst) en ook de huizenmarkt (zie documentaire Push). Een samenleving waarin de aandeelhouderswaarde en groei niet leidend zijn en aandeelhouders lokaal investeren in plaats van geld aan bedrijven onttrekken. Voor onszelf, voor mijzelf niet in de laatste plaats, is net zo goed een rol weggelegd: veel mensen steunen de lokale bakker, slager en restauranthouder zodat zij de corona crisis overleven. Die solidariteit moeten we na Corona vasthouden. Het nieuwe normaal zou moeten zijn dat je je geld uitgeeft aan de lokale economie en lokale voedselketen en niet meer aan bedrijven als Booking.com, de Action of Hunkemöller. Ik begin alvast en ik hoop jij ook.

56. Jolanda

Mijn naam is Jolanda, ik ben 57 jaar en woon in Amsterdam. Als zelfstandig ondernemer maak ik Muurschilderingen voor bedrijven. De laatste jaren vooral voor zorginstellingen, omdat het me raakt wat het doet met de bewoners. Zij zijn zó blij als ik daar aan het werk ben. Het is fantastisch om te doen, omdat ik met mijn werk, als het ware, in de huiskamer van de bewoners sta. Eigenlijk heel privé. Er ontstaat al snel een hele bijzondere interactie. Creativiteit maakt veel in mensen los.

De reden dat ik deze brief schrijf, is omdat ik mij ernstige zorgen maak want ik zie wat de jarenlange werkdruk in de zorg doet met de mensen die er werken en wonen. De enorme bezuinigingen in de zorg raken vooral hele kwetsbare mensen. Ik zou niet willen dat al deze mensen en ik straks de dupe zijn van een volgende crisis.

Laten we in plaats van heel veel geld pompen in vervuilende grote bedrijven, dit stoppen in heel veel groene beroepen. Ik zie een toekomst voor mij waarin creativiteit de voorrang heeft op planning. Ik zeg: dit is de tijd voor transitie! Laten we goed voor elkaar zorgen. Meer waardering voor meer groene beroepen.

57. Stan

Beste overheid,

Mijn naam is Stan, ik ben 61 en woon in Amsterdam. Ik ben een coach voor volwassenen met levensvragen en jongeren uit kansarme wijken. Daarnaast schrijf ik

over maatschappelijke kwesties. Het thema dat in al mijn activiteiten steeds terugkomt, is gelijkheid in een groene wereld.

Overheid, het doet mij pijn om te zien hoe de ongelijkheid in Nederland de laatste jaren toeneemt, hoe de rijken rijker worden en de armen armer. Ik word bedroefd als ik zie hoe de natuur steeds schraler wordt, hoe we omkomen in het plastic, hoe de zomers warmer worden en de winters natter. Maar het ergste, overheid, dat waar ik echt depressief van wordt, is te moeten zien dat jij je handen van die problemen aftrekt, alsof je je geen zorgen maakt.

De groeiende ongelijkheid en de klimaatcrisis trekken samen op. We moeten ze een halt toeroepen. Alleen, dat kun je niet aan de markt overlaten. En ook kun je het niet vragen van de individuele burgers. Overheid, jij bent daarbij nodig, en natuurlijk doen wij mee.

En toen, overheid, toen kwam het coronavirus. Plotseling was je wakker. En nu kon er van alles. Je gaf de zzp'er financiële ruggesteun, je lauwerde de zorg voor hun harde werk, je bevorderde thuiswerk, je maande het vliegverkeer te stoppen. Je maakte tientallen miljarden vrij, je nam allerlei milieumaatregelen. Alles voor de goede zaak, alles om ontwijking te voorkomen. Ik had je daadkracht lang gemist, maar nu kon ik je wel knuffelen.

Maar, overheid, hoe gaat het straks verder? Als ik daaraan denk, krijg ik het benauwd; het is zo makkelijk om weer in het oude regime terug te vallen. Laat dat alsjeblieft niet gebeuren. Dit is een moment om door te pakken. Een crisis is een kans. Jij weet dat beter dan wie ook. Nu kunnen problemen, die al zo verweven waren, in één klap worden aangepakt.

Ik doe een paar suggesties. Geen hulpgeld naar vervuilende bedrijven zonder groene voorwaarden. Stop met het zijn van een belastingparadijs voor multinationals. Durf de vermogens te belasten in plaats van arbeid. Kom Parijs na en het vonnis van Urgenda. Want overheid - en dat wil ik toch nog even zeggen - jij en ik leven in een rechtsstaat, de wetten en de regels die jij maakt, gelden ook voor jou.

Post-corona zal er veel anders moeten. Overheid, doe je mee? Je bent ontzettend nodig. Nu is er momentum. Toon de moed om door te zetten. Want na corona dreigt er nog steeds ontwijking...

Met hoopvolle groet, Stan

58. Karen van Rossum

Karen van Rossum, ouder van drie studerende kinderen. Ten eerste heb ik een echtgenoot met astma en diabetes type 1, daarnaast een kwetsbaar nichtje van 33 jaar, een kwetsbare zus en haar man, en uiteindelijk nog vier oudere personen boven de tachtig, met nog een aantal ooms en tantes boven de tachtig. Mijn vader heeft Parkinson. Gelukkig woont niemand in Noord Brabant. Ten tweede zie ik ook voordelen van deze crisis voor iedereen: een verdieping van je naaste relaties ondanks de afstand, heel veel meer rust en ruimte om je heen, veel minder lawaai en vervuiling door vliegtuigen en verkeer. Veel minder stress en veel meer tijd om je dagelijkse dingen te doen. Veel meer vrijheid door afwezige druk van buitenaf en het jachtige bestaan ervoor. Met andere woorden veel meer tijd voor jezelf en je directe naaste familie. Er zijn twee heel belangrijke zaken die nu aangepakt kunnen worden: het vliegverkeer en de vleesindustrie. Allebei de sectoren hebben een veel te grote macht in de wereld en tegelijkertijd de grootste impact op het milieu, klimaat en de leefbaarheid.

Er wordt een directe link gelegd tussen de luchtkwaliteit en de gezondheid van de mens, getuige de verspreiding van dit luchtwegvirus in de meest vervuilde regio's. De inwoners, en met name onze kinderen en jongeren, van Nederland en verder de hele wereld hebben ten eerste een grondrecht op gezonde lucht, onze eerste levensbehoefte.

Niet op elke dag een stuk oneerlijk geproduceerd vlees van dieren zonder rechten, dat ook nog eens helemaal niet gezond voor de mens is. Dus ja, duurzaam en duurer vlees voor iedereen, maar niet elke dag. Dit lost minister Schouten niet alleen op door het afkopen van boeren. Er moet een plan komen om de landbouw van de bestaande boeren te verduurzamen. De landbouw is de enige sector die in het verleden blijft hangen, terwijl bedrijven en huishoudens gestimuleerd worden om op alle fronten te verduurzamen.

Je kunt ook onmogelijk spreken over het recht om ieder jaar vele keren voor een belachelijk lage prijs door Europa te vliegen, als het niet nodig is. Dit valt niet onder de eerste levensbehoeften van de mens, waar je nog wel van zou kunnen spreken bij een stuk vlees, maar dan is een keer per week voor de gezondheid al voldoende.

En dus ja, er moet veel minder gevlogen worden voor een betere luchtkwaliteit. En ja, dus minder en veel duurdere vluchten. Waarom het vliegverkeer dan de komende periode met 1,5 procent mag groeien?

Naast deze voor kinderen al helemaal onverklaarbare voornemens biedt deze corona-crisis ook een uitweg: het is duidelijk dat wij fysiek werk- en sociaal contact niet iedere dag nodig hebben dankzij onze digitale snelweg; we kunnen met iedereen communiceren. Wij hoeven daarvoor niet lijfelijk op de snelweg uren in de auto en file te zitten en we hoeven ook niet hele uren over continenten te vliegen! Dat is het mooiste en beste inzicht dat deze crisis ons biedt. Minder onnodige reizen, minder stress door files, minder werkverzuim en burn-outs, minder ziektekosten. Minder vliegen, minder autoverkeer, minder uitstoot van CO2 en stikstof en andere vervuulende stoffen, minder belasting op het milieu, lees: ons LEEFmilieu. Met andere woorden: deze crisis laat zien dat we wel degelijk de klimaatdoelen kunnen halen.

Hoe: door een overheid die ons net als met de corona-crisis de stappen uitlegt die wij gezamenlijk moeten zetten. Samen krijgen we de corona-crisis onder controle. Samen krijgen wij ook de klimaatcrisis onder controle.

Er ligt een enorme potentie voor de overheden om nu de noodzakelijke stappen te nemen ten behoeve van een nieuwe verantwoordelijke en bewuste maatschappij. Deze crisis heeft precies aangetoond hoe het moet. Maar! Er is een maar: de mensen bewust maken over de ernst van de klimaatcrisis waar we nu in zitten. Het corona-virus is slechts een onderdeel van de klimaatcrisis. Het is een waarschuwing die wij niet te licht moeten wegwuiven als deze voorbij lijkt te zijn. Over tien jaar is de Noordpool gesmolten. En tien jaar is heel snel. Waarom horen we daar niets over: en hoe gaat het dan met Nederland? Binnen enkele jaren zijn alle oerwouden gekapt. Hoe kan men denken dat als er per seconde een voetbalveld verdwijnt aan oerbos, dat er dan nog een oerwoud overblijft? Als we doorgaan met overbevissing, hoe denken we dan dat er over enkele jaren nog gezonde volwassen vis in de zee zwemt?

Het houdt een keer allemaal op; dan is er niets meer. Dan zijn wij er ook niet meer. De wereld vergaat niet, maar de mens vergaat. Ons leefmilieu vergaat. Ik hoop dat nu eindelijk de klimaatcrisis serieus genomen wordt en aan de mensen serieus gedeeld wordt: we zijn niet met te veel mensen, maar wij doen te veel met al die mensen.

59. Bastiaan Maalman

Dat de meest overlastgevende en klimaat vernietigende sector met het meeste geld in de lucht wordt gehouden. Dat doet mij pijn. Het is niet uit te leggen aan de volgende generatie. Misbruik niet de coronacrisis om de andere crisis te vergroten, hou je aan de klimaatafspraken en neem het stikstofoverschot serieus voor mens en dier.

60. Ineke Quist

Ik ben moeder, oma en werkzaam in het onderwijs. Ik maak me zorgen over de jongeren, hun toekomst lijkt soms wankel en ik bespeur veel onzekerheid. Ook maak ik me zorgen over de natuur en de toekomst van de aarde. Maak dappere keuzes die de wereld duurzaam beter maken. Het oude heeft ons tot dit punt in de tijd gebracht en zal ons van crisis naar crisis brengen. Doen we meer van hetzelfde dan krijgen we meer van hetzelfde. Laten we dat onder ogen zien en nieuwe groene duurzame keuzes maken!

61. Ruud Luttmer

Vele landen worden onbewoonbaar door droogte, hitte of overstromingen. Dit wordt vele malen ernstiger dan welke crisis ook! Hele volksstammen zullen noodgedwongen moeten verhuizen om te overleven. Kabinet, neem nu vergaande vergroenende maatregelen, het is de toekomst van de wereld waarin we met zijn allen leven!

62. Ger Duut

In 1999 was ik onderzoeker t.a.v. de veteranenziekte-uitbraak. Betaal geen subsidie aan welk bedrijf dan ook. Corona is een virus, waarom zou je dat moeten compenseren? Betaal mensen die geen werk hebben door Corona tot hoogstens Modaal.

Geachte beleidsmakers, ik ben leefstijl psycholoog. Volgens mij wordt het de hoogste tijd voor een bioplantaardige toekomst voor agrarische ondernemers, plantaardige ziekenhuizen (Daily Dozen Dr Michael Greger) en regionaal consumeren voor minder pandemieën, kerosine en methaanuitstoot en meer gezondheid en biodiversiteit. KLM, Shell en veeteelt niet meer ondersteunen, wel transitie naar duurzame, regionale en bioplantaardige leefstijl, toekomst zonder pesticiden en onnodige vaccins.

63. Christine Molendijk

Ik ben een betrokken inwoner van Nederland. De coronacrisis raakt mij persoonlijk niet zo, in mijn gewone dagelijkse leven, behalve dat ik sterk meeleeft met degenen die in hun gezondheid en/of in hun bestaanszekerheid worden getroffen. Een visie die de

mensen en de aarde, de natuur, een toekomst garandeert, is cruciaal. Iedereen moet daaraan bijdragen. Het zal geen "business as usual" meer zijn.

64. Carla Feijen

Ik ben zelfstandig beeldend kunstenaar en ontwerper, (deel)mantelzorger, trainer van promovendi aan een universiteit, buurvrouw, zus, tante, Rotterdammer. Goede zorg voor dementerende nog zelfstandig wonende ouderen is een lastige klus met voor corona-maatregelen eigenlijk te grote teams aan mantelzorgers en professionele thuiszorg. Ze kunnen nu niet naar een verzorgingstehuis, ook al zou dat wenselijk zijn. Goede zorg thuis kan niet met heel weinig mensen.

Begin met beter milieubewustzijn creëren door middelen ter beschikking te stellen voor goede onderwijsprogramma's en educatieve (tv)programma's voor volwassenen (en politici!) over hoe de natuur eigenlijk werkt, over hoe alle leven op aarde van elkaar afhankelijk is. Qua voedsel, klimaat en gezondheid.

Stimuleer landbouwmethoden als permacultuur, die de grond niet uitputten. Pak de bio-industrie aan, stel respect voor dierenlevens verplicht, voor het dierenwelzijn en tegelijk met het oog op de ontwikkeling van (virus)ziekten. Stimuleer vegetarisch en veganistisch eten.

Dan: stoppen met marktwerking als heilig principe in de economie. Marktwerking hoort zeker niet thuis in zorg, onderwijs, cultuur, beveiliging. Nutsbedrijven en wooncorporaties zouden nooit aan een commerciële of buitenlandse partij verkocht mogen worden, maar zouden in handen van een overheid of lokale gemeenschappen moeten zijn en blijven. Zij moeten de verantwoording hebben over het gezond, milieuverantwoord en betaalbaar kunnen wonen van mensen met een laag inkomen.

En die onterecht te lage inkomens voor werkers in onderwijs, zorg, cultuur en politie aanpakken. Haal dat maar weg bij mensen die werken in sectoren die vooral bijdragen aan vervuiling en inkomensongelijkheid.

Mensen die nuttig werk doen voor de gemeenschap, zouden een inkomen moeten krijgen waardoor zij zich gewaardeerd zien, ook in hun budget. Niet door hypocriete acties als 'solidair in het wit kleden voor de zorg', maar door zorgmedewerkers goed te beschermen en zonder extreme werkdruk. Hen en anderen met essentiële beroepen in staat stellen een woning te kunnen betalen in de buurt van hun werk.

Zorg dat de politieagenten hun werk goed en veilig kunnen doen, zodat ze niet uit onmacht naar wapens hoeven grijpen, maar in crisissituaties orde kunnen handhaven met overredingskracht. Laat Boa's geen politiewerk doen en geef ze zeker geen wapens in handen. Denk serieus na over het invoeren van een basisinkomen, zodat niemand stress heeft over het niet kunnen betalen van de basisbehoeften zoals wonen, eten en educatie. Verbind economie en ecologie in beleid. Maatschappelijk/ ecologisch ondernemen zou een eerste vereiste moeten zijn voor alle bedrijven. Werkgelegenheid zou belangrijker moeten zijn dan dividend uitkeren. En: alle bedrijven gewoon belasting laten betalen. Stoppen met Nederland te schande te maken in de wereld door belastingontduiking te faciliteren. Stel de democratische principes boven het geven van macht aan grote bedrijven.

65. Timandra Frantzen

Ik ben Timandra Frantzen en 75 jaar. Ik ben gezegend met een AOW-uitkering en besef hoe bevoorrecht ik ben dat ik een inkomen heb in deze, voor vele mensen, moeilijke tijden. De regering heeft veel geld uitgegeven om bedrijven bij te staan. Toch is de impact groot op bedrijven en er zullen moeilijke tijden aanbreken voor ons allen.

Ik zie wel in deze tijd wat echt belangrijk is. Schone lucht, gezondheid en met respect omgaan met de aarde en de dieren. Geen misbruik van de aarde en de dieren want het komt onherroepelijk bij ons terug. Ik zou willen dat er een bewustwording gaande is die er voor zorgt dat we in deze tijd keuzes gaan maken voor het welzijn van de planeet, mens en dier.

Geen uitbuiting meer ten koste van levende wezens, geen overproductie van totaal nutteloze en vervuilende artikelen. Zie wat er gebeurt in slachterijen en nertsenfokkerijen. Pure mishandeling en uitbuiting van levende wezens.

66. Elze Schouwink

Mijn naam is Elze, vrouw van 56, werkend in de zorg, opgegroeid in een tijd dat alles kon, maar inmiddels wijs geworden en bewust van het feit dat we de Aarde opmaken en kapot maken. Willen we het leefbaar houden, dan zullen wij als mens bescheidener moeten leven. Daarom wil ik het kabinet vragen daaraan mee te werken, bijvoorbeeld door eisen te stellen aan de vele miljarden die gegeven/geleend worden aan bedrijven om te kunnen overleven. De crisis heeft mij vooral sociaal en maatschappelijk geraakt; ook financieel maar dat in beperkte mate. Zorgen om mijn moeder van 83 waar ik nu niet normaal mee kan omgaan - afspreken in de tuin, geen omhelzingen terwijl ze net

weduwe is geworden. En ook de omgang met vrienden is beperkt en op afstand: het is gewoon minder leuk leven nu!! Door gezondere omstandigheden kunnen we de impact van bv zo'n coronavirus verminderen. Immers bij een schonere lucht is de weerstand van de longen beter. Het virus kan zich over grotere afstand verplaatsen als het op (roet)deeltjes vast zit.

Het is wat mij betreft nu een uitgelezen kans om de leefomstandigheden te verbeteren waar we onmiddellijk en op lange termijn allemaal van kunnen profiteren. Bedrijven die nu veel negatieve invloed hebben cq veel vervuilen moeten in mijn ogen schoner en socialer gaan werken als ze geldelijke steun van de overheid krijgen. Maatschappelijke gelden waar de maatschappij voordeel van kan hebben op de lange duur, als er verantwoorde veranderingen mee tot stand zijn gebracht. Landbouwproductie voor de export verminderen, geen megastallen meer, die nutteloze nertsfokkerijen worden gelukkig al in de ban gedaan over enkele jaren, minder vliegbewegingen door de vluchten binnen Europa vrijwel volledig af te schaffen en te investeren in een Europees spoorwegnet en ook minder vliegbewegingen door reële ticketprijzen te vragen na afschaffing van subsidie op de brandstof van vliegtuigen, en alle vlakken rakend: CONSUMINDEREN.

Ik vraag het kabinet om deze kans te grijpen om de wereld te verbeteren door Aarde-vriendelijke eisen te stellen aan bedrijven die geld ontvangen uit onze belastingpot.

67. Roel Jacobs

Ik ben 29 jaar, wonend in het dorp Panningen en werkzaam op een camping. Ik woon in de gemeente Peel en Maas, een van de hardst getroffen gebieden van Nederland. Veel ouderen (vooral degenen met onderliggende klachten) zijn hier gestorven aan het Coronavirus. Daarnaast zijn ook de maatregelen hard te voelen voor de lokale ondernemers en de gemeenschap. Het Coronavirus is een virus dat ons allemaal uit elkaar trekt, waarschijnlijk uitgebroken doordat in China te veel dieren te dicht op elkaar werden verhandeld. Als deze situatie voorbij is willen we natuurlijk nooit nog eens zo'n uitbraak krijgen. Laat de wereld en de politiek dit een les zijn voor de volgende keer. Dieren in de vee-industrie een gezonder, ruimtelijker leven bieden, wilde dieren beschermen tegen stroperij en de vernietiging van leefgebieden en werken aan een schone lucht.

Stel groene voorwaarden aan bedrijven die om overheidssteun vragen, als ze dit weigeren verdienen ze dit niet. We hebben immers maar één planeet en die moeten we

zien te delen met bijna 8 miljard mensen. Dit kan écht alleen als de juiste keuzes gemaakt worden.

68. Ton Tromp

Ik ben 65+-er, ouder van twee kinderen en grootouder van twee kleinkinderen. De crisis raakt onze manier van leven direct in het hart. Op het gebied van bijvoorbeeld sociale contacten, welzijn, eten en drinken, uitgaan, werken, vakantie vieren en duurzaamheid. Wij zullen nu veel meer en veel betere bewuste keuzes moeten gaan maken over onze manier van leven en onze samenleving. Duurzaamheid van onze samenleving en toekomstbestendigheid voor onze kinderen en kleinkinderen moet het uitgangspunt zijn.

69. Karin

Ik ben een oma van 80. De crisis raakt mij nog niet maar wel mijn nageslacht. Iedereen een basissalaris, dan waren die miljarden noodopvang niet nodig geweest.

70. Dick van der Pol

Inmiddels ben ik grootvader, 61 jaar. Als jongere in de jaren 80 is dit mijn derde crisis. Het enige dat leidend moet zijn is de natuur. Hierin is alles verankerd en daardoor met elkaar verbonden. Economie is een verzonnen fenomeen. Laten we een ander systeem verzinnen!

71. Saskia Oskam

Ik zie met name dat dieren hier het slachtoffer van worden. Maak nu écht werk van het (versneld) afbouwen van de intensieve veehouderij en stop nú met de nertsenfarms, voordat er weer een nieuwe pandemie uitbreekt en vele mensen en dieren hier het slachtoffer van worden. Dan behaal je ook veel makkelijker de klimaatdoelen: de intensieve veehouderij is dé grootste veroorzaker van klimaatverandering. Zorg ook dat alle ministerie 'Carnivoor? Geef het door!' adopteren, zodat vega de standaardoptie wordt. Dit scheelt heel veel dierenleed en natuurschade.

72. Ruud Luttmer

Ik ben Ruud Luttmer, ingenieur. Vele landen worden onbewoonbaar door droogte, hitte of overstromingen. Dit wordt vele malen ernstiger dan welke crisis ook! Hele volksstammen zullen noodgedwongen moeten verhuizen om te overleven. Kabinet neem nu vergaande vergroenende maatregelen, het is de toekomst van de wereld waarin we met zijn allen leven!

73. Carla Feijen

Ik ben zelfstandig beeldend kunstenaar en ontwerper, (deel)mantelzorger, trainer van promovendi aan een universiteit, buurvrouw, zus, tante, Rotterdammer. Goede zorg voor dementerende nog zelfstandig wonende ouderen is een lastige klus met voor corona maatregelen eigenlijk te grote teams aan mantelzorgers en professionele thuiszorg. Ze kunnen nu niet naar een verzorgingstehuis, ook al zou dat wenselijk zijn. Goede zorg thuis kan niet met hele weinig mensen.

Begin met beter milieu bewustzijn creëren door middelen ter beschikking stellen voor goede onderwijsprogramma's en educatieve (tv)programma's voor volwassenen (en politici!) over hoe de natuur eigenlijk werkt, over hoe alle leven op aarde van elkaar afhankelijk is. Qua voedsel, klimaat en gezondheid.

Stimuleer landbouwmethoden als permacultuur, die de grond niet uitputten. Pak de bio industrie aan, stel respect voor dierenlevens verplicht, voor het dierenwelzijn en tegelijk met het oog op de ontwikkeling van (virus)ziekten. Stimuleer vegetarisch en veganistisch eten.

Dan: stoppen met marktwerking als heilig principe in de economie. Marktwerking hoort zeker niet thuis in zorg, onderwijs, cultuur, beveiliging. Nutsbedrijven en wooncorporaties zouden nooit aan een commerciële of buitenlandse partij verkocht mogen worden, maar zouden in handen van een overheid of lokale gemeenschappen moeten zijn en blijven. Zij moeten de verantwoording hebben over het gezond, milieuverantwoord en betaalbaar kunnen wonen van mensen met een laag inkomen.

En die onterecht te lage inkomens voor werkers in onderwijs, zorg, cultuur en politie aanpakken. Haal dat maar weg bij mensen die werken in sectoren die vooral bijdragen aan vervuiling en inkomensongelijkheid. Mensen die nuttig werk doen voor de gemeenschap, zouden een inkomen moeten krijgen waardoor zij zich gewaardeerd zien, ook in hun budget. Niet door hypocriete acties als 'solidair in het wit kleden voor de zorg', maar door zorgmedewerkers goed te beschermen en zonder extreme werkdruk. Hen en anderen met essentiële beroepen in staat stellen een woning te kunnen betalen in de buurt van hun werk. Zorg dat de politie agenten hun werk goed en veilig kunnen doen, zodat ze niet uit onmacht naar wapens hoeven grijpen, maar in crisis situaties orde kunnen handhaven met overredingskracht. Laat Boa's geen politiewerk doen en geef ze zeker geen wapens in handen. Denk serieus na over het invoeren van een basisinkomen, zodat niemand stress heeft over het niet kunnen betalen de basisbehoeften zoals wonen, eten en educatie.

Verbind economie en ecologie in beleid. Maatschappelijk/ ecologisch ondernemen zou een eerste vereiste moeten zijn voor alle bedrijven. Werkgelegenheid zou belangrijker moeten zijn dan dividend uitkeren. En: alle bedrijven gewoon belasting laten betalen. Stoppen met Nederland te schande te maken in de wereld door belastingontduiking te faciliteren. Stel de democratische principes boven het geven van macht aan grote, bedrijven.

74. Ingrid van Gemert-Veenstra

Ik ben 61 jaar, weduwe en moeder van vier kinderen, inmiddels allemaal studierend/werkend. Ik ben gewend om eenvoudig en rustig te leven, geboren uit veel levenservaring. Ik zie dat anderen hun werk missen en spontane contacten. Ook zijn er financiële problemen. Het is werkelijk een unieke kans om de economie door te veranderen in een groene en eerlijke economie. Het is eigenlijk heel logisch dat de grote vervuilers nu moeten betalen voor hun vervuiling of met het geld hun bedrijf veranderen in een schoon, duurzaam bedrijf.

Boeren moeten financieel en kundig geholpen worden hun bedrijf te veranderen. Minder veeteelt, en biologische landbouw. Bescherm natuurgebieden. Geef ieder mens zijn basisbehoeften. Laten we SAMEN voor de Aarde en elkaar zorgen. Als we niet veranderen, komen er nieuwe ziekten en nog erger.

75. Marly van Ditzhuyzen

Hoewel het mijn tijd wel zal duren, maak ik mij grote zorgen om het milieu. Ik zou graag een mooie wereld achterlaten voor mijn kinderen en kleinkinderen en de generaties die daar op volgen. Juist deze tijd, waarin bedrijven op alle mogelijke manieren steun nodig hebben en krijgen, is het mogelijk om aan die steun eisen te stellen, zodat het geld wordt ingezet voor goede oplossingen, die het milieu ten goede komen. Het is niet nodig dat mensen 4 x per jaar op vakantie gaan naar een land waar je alleen per vliegtuig kunt komen. Stel hier eisen aan, zodat het geld goed besteed wordt en maak vliegen minder aantrekkelijk, door een eerlijker prijs te vragen voor een ticket.

76. Nannette Dapper

Ik ben een oma van nu nog hoopvolle kleinkindertjes. Vooral kinderen verdienen nu toch echt een schonere en veiligere wereld. Want wat komen die hier anders doen??? Hoesten en proesten in de veel te vieze en veel te dure grote steden??

Veel meer veilige ruimte voor gescheiden fietspaden. Veel meer dorpen met weer (ouderwetse)dorpsscholen. Veel meer schooltuinen en tuintjes, vooral in die benauwende binnensteden. Veel meer inrichting met natuurlijke natuur, zoals op die verfrissende waddeneilanden, waar nu (bijna)iedereen naar toe wil vluchten voor dat kleine- kleine - beetje : frissere(dennen- bos(ch) - lucht. Dus(ch) gaarne: een lichte fiets - subsidie en een (echt wel) vette - vette - vliegtuig- reisjes & reizen boete plus (vette)vlees boete en zware alcohol boete + rookwaren - boete. En tuurlijk een veel en veel zwaardere vervuilers - boete voor alle stink - uitstoot - vette- fabrieken en al die echte vergif - loooo(s)zers, en tuurlijk die vette bonus - boete, voor alle : super - en - hyper - verdiemers, voor alle hulp aan alle starters die nu geen huisjes meer kunnen betalen. Maak met al die starters (samen) een echt mooi en vooral betaalbaar

Wooncontainer/ challlletjes plan, want voor toeristen kan dat toch ook.??? Daar staat alles binnen 1 maand voor ze klaar(zie onze verkochte camping : de robbenjager op texel., daar kregen wij als vaste seizoen - gasten allemaal ontslag op staande caravan- voet en nog geen paar maandjes later staat die mooie natuur daar nu vol met : challlletjes , te huur voor minimaal: 1000 euri per week. Dus - het - kan - echt!!!! Als je maar wel - snel - betaalt.....

77. Willemijn Soer

Ik ben Willemijn Soer, betrokken op toekomst van kinderen, leerlingen, studenten, oud-docent Vrije School opleiding, klimaatmarsloper. Wij zijn niet erg kwetsbaar, mijn naasten, generatie-genoten en ik, maar wij zien om ons heen wat er gebeurt door vervuiling, met voedsel, met opvoeding, enzovoort ten nadele van volgende generaties. Versober, verminder, kijk om je heen en luister niet naar het grootkapitaal of de grootindustrie, nogal duistere machten in een wereld die moeite heeft nog tijdig wakker te worden.

78. Marianne Wensveen

Ik ben Marianne Wensveen, grootouder en kritisch mens vooral over hoe wij als mensheid om gaan met de aarde. Mij persoonlijk raakt deze crisis (nog) niet. Maar velen die hun werk kwijt zijn, zitten met hun handen in het haar. Vooral de kleine man moet gecompenseerd worden. De KLM moet best minder kunnen vliegen en trouwens ook haar deel in de vervuiling die ze maakt, betalen. Dus van mij zouden ze niet veel krijgen. Nou, om te beginnen een Schone landbouw, zonder gif of kunstmest. Vergiftig de aarde niet langer, verkwansel haar niet om geld. Die kalvermesterijen zou onmiddellijk moeten stoppen. zo ga je niet met dieren om . Ook andere dieronvriendelijke praktijken, zoals legbatterijen, maar ook scharrelkippen hebben het slecht.

En propageer op zijn minst vegetariërschap. Minder vee kan ook: ik ga voor biologische land- en tuinbouw. Ook geen verbrandingsovens van hout om aan energie te komen. Dring aan op o-punt energie! Roep het van de daken.

79. Alphons van Dijk

Ik ben grootouder, maar ook gewoon burger van Nederland die voor zichzelf en de komende generaties een gezond leven, waarbij ziektes door slechte lucht, omgevingsstress en gebrek aan groene natuur worden voorkomen i.p.v. achteraf genezen of op de koop toe worden genomen. het meest kwetsbaar zijn de minder validen en lager opgeleiden en al diegenen die het overtrokken werktempo en de overvloed aan informatie die een burger moet verwerken om enigszins geïnformeerd te blijven niet meer aankunnen. Reduceer mensen niet tot rekeneenheden, consumenten of calculerende ratio's. Denk minder in termen van welzijn dan van welvaart.

80. Katja Steijn

Ik ben student. Door de crisis zijn de opties voor vrijetijdsbesteding flink beperkt. Het is me opgevallen dat hierdoor mijn familie, leeftijdsgenoten en ikzelf een ondergewaardeerde hobby hebben herontdekt: wandelen! Iets waar ik zelden de tijd voor nam, doe ik nu elke dag. Wandelen opent je ogen voor al het moois dat je directe omgeving te bieden heeft. Ik heb gemerkt dat het wandelen door de natuur mij rustiger weet te maken en een tevreden gevoel achterlaat.

In deze crisis lijkt de tijd soms stil te staan. En hierdoor ben ik stil gaan staan bij de natuur om mij heen. We moeten voorkómen dat we het groen om ons heen niet (nog meer) voor lief nemen. Laten we investeren in een groene toekomst, waarin het groen bij iedereen om de hoek te vinden is en je er niet de auto, laat staan het vliegtuig, voor in hoeft te stappen.

81. Anne Molenaar

Ik ben een student milieuwetenschappen, dochter, vriendin, mens. Ik mis 'echt' contact met ouders, zusje, vrienden, universiteit. Zeker omdat ik wegens ziekte en lage weerstand heb sluit ik me af en mis ik van alles. De gevoelens van eenzaamheid die ik nu ervaar zie ik ook bij de mensen om mij heen. Verder zie ik velen ontzettend hard werken om te zorgen dat we door kunnen, met onderwijs, met werk. Enerzijds bewonder ik hun en mijn doorzettingsvermogen, anderzijds zie ik mensen lijden onder de stress.

Ik zou het liefst zien dat de overheid zijn beleid minder focust op geld verdienen en meer op het welzijn van mensen. Ik zie geld als een middel om in een deel van je levensbehoeften te voorzien, niet als doel. Economische groei levert ons op dit punt relatief weinig welvaart meer op. Ik zou graag een maatschappij zien waar we meer samenwerken zoals velen dat in deze crisis ook doen. Een maatschappij waarin we zorg dragen voor elkaar en voor de natuur en het milieu, in plaats van moeten concurreren enkel omdat het systeem ons daartoe dwingt.

82. Fred Demmenie

Ik ben oud ondernemer van een middelgroot bedrijf en sinds acht jaar met pensioen en grootouder. De Corona crisis raakt mij tot nu toe alleen financieel. Ik verwacht de

komende jaren grote gevolgen voor de inkomens van de laagst betaalden en middeninkomens, de gepensioneerden en uitkeringsgerechtigden.

De hoge inkomens (boven €100.000 per jaar bruto) en grote bedrijven (boven 500 medewerkers) en internationals moeten veel meer aangesproken (en gedwongen) worden om veel meer bij te dragen aan de ons tegemoet komende kosten van milieu, zorg en onderwijs. Ik zie nu al, dat juist de grote vervuilers, graaiers en belastingontwijkers, de hand boven het hoofd gehouden worden door onze regering (b.v. KLM, Booking.com, etc.)! Ik heb er geen enkel vertrouwen in, dat onze regering de corona crisis gebruikt om deze bedrijven en de grootverdieners nu dwingt om de koers naar de bodem voor de burgers te stoppen!

83. Arie Vreeken

Ik ben Arie Vreeken, 68 jaar en sinds 3 jaar gepensioneerd. Ik heb als exploratiegeoloog 38 jaar gewerkt in de olie- en gasindustrie. De coronacrisis kan een paar jaar duren maar is toch tijdelijk. De ecologische crisis is véél bedreigender. Het gaat niet alleen om de klimaatcrisis, maar ook om het wereldwijd instorten van de biodiversiteit en de enorme hoeveelheid rotzooi die we in het milieu dumpen. Met het afbranden van het tropisch regenwoud, het uitroeien van planten en dieren, het meedogenloos exploiteren van armen het opstoken van fossiele brandstoffen en het lozen van giftige stoffen in water en in de atmosfeer maken we een puinhoop van onze mooie blauwe planeet. Ik word er soms depressief van. Doe er wat aan!

Stop nu eens met dat dogma van een kleine (terugtrekkende) overheid, maar toon leiderschap. Vertrouw niet op de zogenaamde vrije markteconomie en het internationale bedrijfsleven. In tijden van crisis houden de multinationals allemaal hun hand op bij de overheid, nadat hun topmanagers en aandeelhouders eerst zelf hun zakken hebben gevuld. Zorg dat ze nu eens gaan betalen voor de schade aan de natuur en het milieu. Maak nu eindelijk eens snel een einde aan belastingontwijking. Laat de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen. Vergeet niet om de internationale lucht- en scheepvaart te belasten. Waarom krijgen grootverbruikers zoveel korting op hun gasprijs? Zo worden we nooit zuiniger met onze hulpbronnen.

Kies vooral voor zonne-energie, met zonnepanelen op de daken en niet in het weiland. Kunnen we met die snelle zeespiegelstijging over 100 jaar nog wel in het westen en noorden van ons land blijven wonen? Het is meer dan hoog tijd voor een stevige CO2-heffing. In 2018 was de geschatte schade aan het milieu maar liefst 31 miljard euro (Planbureau voor de Leefomgeving), in één jaar dus! Laat de intensieve

veehouderij snel inkrimpen. Minstens driekwart van de productie gaat naar het buitenland, maar wij zitten hier met 100% van de drijfmest. Steun kringloop- en biologische boeren. En natuurlijk moeten we allemaal minder vlees eten en biologische producten kopen, dat kan de overheid stimuleren. Neem maatregelen in Europees verband, als het kan zonder uitstel, maar wees niet bang om anders als Nederland een eigen, duurzame koers te varen om tot een beter milieu te komen. Het is al lang vijf voor twaalf geweest! Doe wat, durf!

84. Bregje Smit

Ik ben moeder en arts, echtgenote, bezorgde burger. Ik werk in een verpleeghuis en zie dagelijks hoeveel schade de Coronaregelen aan de bewoners van het huis doen. Ik zie ook de bergen extra afval die we produceren. Ik voel hoeveel rust het geeft nu er minder verkeer is en minder overkomende vliegtuigen. Grijp nu de kans om iets wezenlijks te doen. Om eindelijk een visie op papier te zetten waaruit blijkt dat de klimaatcrisis serieus wordt genomen, dit overstijgt de Coronacrisis.

85. Lars Ruben Maintz

Ik ben een man die heel erg om de natuur geeft. De zeespiegel stijgt, lucht die we inademen is in grote steden behoorlijk vies. Stap over op duurzame energie en zorg dat luchten schoner worden en het aantal vluchten MOET omlaag en GEEN nieuwe luchthavens erbij en luchthavens moeten verdwijnen waar mogelijk.

86. Lineke

Ik ben grootmoeder en wil graag dat mijn kleindochter zuivere lucht in kan ademen, kan genieten van groen en kan zwemmen in schoon buitenwater. De industrie moet schoner, verduurzamen, bedrijven meer aandacht voor het milieu, respect voor dieren, aandacht voor dierenwelzijn, schonere lucht, meer groen, zuiverder water.

87. Katinka

Een jongere die de revolutie begint, dat ben ik. Ik zie veel financiële kwetsbaarheid, vooral voor zzp'ers en zij die particulier (moeten) huren. Ik hoop dat we zo snel mogen transitioneren naar een plantaardige toekomst. Faseer de bio-industrie uit, verbeter het

Nederlands ecosysteem. Er is geen toekomst voor Nederland met een te hoge zeespiegel, oneindig dierenleed en dode bijen.

88. Carolina Grit

Ik ben Carolina, student aan de NHL Leeuwarden. Ik volg de opleiding tot docent Engels. Dankzij de crisis durven mijn opa en oma op leeftijd de deur niet meer uit. Meerdere mensen wiens ouders ik ken zijn ziek of op het randje van overlijden. Een humaan afscheid zit er niet meer in. Mensen verliezen hun baan of onderneming, maar nog belangrijker, zullen wellicht hun familieleden in kwetsbare doelgroepen misschien wel helemaal niet meer zien.

Ik sta voor een toekomst waarin grote bedrijven minder macht krijgen. De individuele consument wordt verantwoordelijk gehouden voor de grote schade aan het milieu die grote bedrijven en globalisatie met zich mee brengen. De betrokken bedrijven - iedereen weet wie het zijn - worden niet verantwoordelijk gehouden voor hun daden jegens het milieu. De macht teruggeven aan lokale ondernemers is niet alleen beter voor het milieu, het zal op lange termijn ook de economie en baankansen vergroten.

89. Evelien

Grijp deze crisis aan om de klimaatcrisis structureel aan te pakken. Het tijdperk van overconsumptie is voorbij. We moeten NU onze gewoonten blijvend veranderen: minder vliegen, minder kopen, minder vlees eten. 100% inzetten op alternatieven: trein, duurzame producten, groente. Economie moet die kant op, dus nieuwe banen in deze groeisectoren en minder banen in oude sectoren (vliegmaatschappijen, productie wegwerp goederen, vleesindustrie). Winst moet vooral betekenen winst voor de mens, de maatschappij, de aarde, het klimaat en niet bonussen en grotere marges. We zijn dit verplicht aan onszelf, aan onze kinderen, aan de planeet.

90. René van Gestel

Ik ben ecooloog. Gelukkig raakt de Coronacrisis mij niet direct heel hard, maar uiteraard mis ik de directe contacten met mensen. We moeten de waarde van de natuur meenemen in ons economisch systeem, om ervoor te zorgen dat het beschermen van natuur niet alleen maar geld kost. Hoeveel geld zou het bijvoorbeeld kosten als we een hele fruitboomgaard met de hand zouden moeten bestuiven om uiteindelijk het fruit te kunnen oogsten? Nu gebeurt dit

'gratis' door insecten. Maar eigenlijk is dat helemaal niet gratis, maar moeten we dus juist investeren in de natuur om ervoor te zorgen dat de natuur zulke ecosysteemdiensten kan blijven leveren. Als we zo doorgaan zoals nu, is het einde daarvan inzicht. Uiteraard weet niemand wanneer dat zal zijn, waardoor het niet urgent lijkt. Concrete en 'menselijke' problemen, zoals het lerarentekort, lijken altijd urgenter. Ook de stikstofcrisis is een crisis geworden, omdat het daadwerkelijke probleem, het voldoende terugdringen van de stikstofuitstoot in Nederland, decennialang genegeerd is. Ook de Coronacrisis kan waarschijnlijk terug herleid worden naar een slechte omgang met de natuur (het verkopen van wilde dieren op een overvolle en onhygiënische markt). met het beschermen van de natuur beschermen we dus ook onszelf, wat uiteindelijk wel vaker geeft. dit zie je niet op de korte termijn, maar op de lange termijn. Ons politieke stelsel is zo ingericht dat het lastig is om dergelijke lange termijn visie uit te voeren. Ik hoop echter dat we met deze crisis ons realiseren dat het anders moet en we lange termijn maatregelen nemen om onze natuur en daarbij onszelf te beschermen.

